

DRAAIBOEK DUALE OPLEIDING
LERARENOPLEIDING LAGER ONDERWIJS
ODISEE BRUSSEL

2026 - 2027

Voorwoord

Welkom in onze opleiding Duaal leren van de Lerarenopleiding Lager Onderwijs van de Hogeschool Odisee in Brussel.

Bedankt om voor ons te kiezen.

We zetten met ons traject in op duaal leren. Mensen opleiden tot leerkrachten zien we als een gedeelde taak. Het verhaal wordt geschreven vanuit een nauwe samenwerking tussen student, de werkplek en de lerarenopleiding. Om dit zo efficiënt mogelijk te kunnen organiseren, zetten we in op intense samenwerkingen tussen de verschillende betrokkenen. Opleiden doen we dus samen, zowel op de werkplek als op de campus.

We bieden een flexibel studieprogramma aan.

Het traject dat u volgt, speelt in op uw noden. Samen zoeken we naar een haalbaar traject dat rekening houdt met uw specifieke context, werkervaring en eventuele jobinvulling.

Deze opleiding volgt u in Brussel. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel kent momenteel een aantal grote uitdagingen. Deze uitdagingen gaan we niet uit de weg. Samen met u en het werkveld gaan we ervoor. We zijn er namelijk van overtuigd dat lesgeven in Brussel ook een mooi verhaal kan zijn. Het Brussels onderwijs terug op de kaart zetten! Dat is ons plan en u kunt daar een grote rol in spelen

Misschien ook interessant om te weten is dat we voor deze opleiding nauwe samenwerkingsverbanden hebben opgezet met verschillende scholengemeenschappen uit Brussel en de rand rond Brussel en hun betrokken scholen.

Maar ook mensen die niet in Brussel lesgeven, zijn uiteraard ook in onze opleiding welkom!

Twijfel niet! U koos voor het mooiste beroep van de wereld!

We wensen u alvast veel succes en een boeiende tijd!

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
INHOUDSOPGAVE.....	1
1 VERKLARENDE WOORDENLIJST	3
2 INLEIDING.....	4
3 WAT IS DUAAL LEREN?	6
3.1 KORTE OMSCHRIJVING	6
3.2 ONZE PIJLERS	6
4 DE GOUDEN DRIEHOEK	8
4.1 WAT IS DE GOUDEN DRIEHOEK?	8
4.2 DRIEHOEKSGESPREKKEN	9
4.3 DE STUDENT	10
4.4 DE BEGELEIDER OP DE WERKPLEK	13
4.5 DE BEGELEIDER VAN DE HOGESCHOOL.....	16
5 STUDIEPROGRAMMA VOOR 60 - 90 - 120 SP EN TRAJECTEN	19
5.1 GRONDPLAN LERARENOPLEIDING LAGER ONDERWIJS	19
6 INTAKEGESPREK	22
6.1 WANNEER WORDT DIT GEORGANISEERD?	22
6.2 WIE IS AANWEZIG?	22
6.3 WAT IS DE BEDOELING?	22
7 UW PORTFOLIO, UW POP OF PERSOONLIJK ONTWIKKELINGSPLAN	23
7.1 WAT IS DIT?	23
7.2 WAAR VIND IK DEZE POP?	23
7.3 WAT VINDT U IN DEZE POP?	25
7.4 WAARVOOR WORDT DEZE POP GEBRUIKT?	25
7.5 WIE HEEFT TOEGANG TOT UW POP?	25
7.6 HOE ZIT HET MET PRIVACY?	26
7.7 UW POP, UW VERANTWOORDELIJKHEID?	26
7.8 WAAR VIND IK DAN DE FEEDBACK OP MIJN EVALUATIE TERUG?	27
7.9 PROBLEMEN MET UW POP? WAT NU?	27
8 COACHING.....	28
8.1 WAT HOUDT COACHING IN?	28
8.2 HOE INSCHRIJVEN?	28
8.3 WAT ALS ER OP HET MOMENT DAT U LES HEEFT OOK EEN COACHINGSSESSIE VANUIT EEN ANDER OPO WORDT GEORGANISEERD DIE U INTERESSANT VINDT?	28

8.4	VUL UW POP AAN!.....	29
9	LEERMIDDELEN.....	30
9.1	TOLEDO ULTRA	30
9.2	CURSUSMATERIAAL.....	30
9.3	ONLINE CONTENT	30
10	PRAKTIJK.....	31
10.1	GEEN APART OPLEIDINGSONDERDEEL VOOR PRAKTIJK	31
10.2	PRAKTIJK GEÏNTEGREERD IN VERSCHILLENDE PRAKTIJK - OPO'S.....	31
10.3	KAN IK ALLE LUK'S VAN ALLE PRAKTIJK-OPO'S IN MIJN EIGEN KLAS NASTREVEN?.....	31
10.4	KAN IK DAN VOOR GEEN ENKEL PRAKTIJK-OPO DE LUK'S IN MIJN EIGEN KLAS NASTREVEN?.....	32
11	EVALUATIE	33
11.1	HOE WORDT GEËVALUEERD?	33
11.2	HOE WEET IK WAT ER WORDT GEËVALUEERD?.....	33
11.3	WANNEER WORDT GEËVALUEERD?	33
11.4	UW POP, EEN BELANGRIJK MEDIUM VOOR EVALUATIE.....	34
11.5	WAT ALS U NIET SLAAGT VOOR EEN OPO?	34
11.6	WAT MET UW DREMPELPAKKET?.....	35
12	EDU-START	36
13	PLANNING VAN DE LESSEN & COACHING	37
13.1	WANNEER WORDT U OP DE CAMPUS VERWACHT?	37
13.2	DE PLANNING VAN DE LESSEN IN EEN OVERZICHT.....	37
13.3	DE PLANNING VAN DE COACHING.....	37
14	CONTACTGEGEVENS	38
15	DE OPO-FICHES	39
15.1	OVERZICHT VAN DE OPLEIDINGSONDERDELEN (OPO'S) PER TRAJECT	39
15.2	WAT VINDT U IN DEZE FICHES?	40
16	BIJLAGE 1: DE OPO-FICHES	41
17	BIJLAGE 2: SCHOLENGEMEENSCHAPPEN	119
18	BIJLAGE 3: OVERZICHT EVALUATIES	120
19	BIJLAGE 4: SJABLOON INTAKEGESPREK	127
20	BIJLAGE 5: INVULFORMULIER 1 BEGINSITUATIE GODSDIENST	129
21	BIJLAGE 6: INVULFORMULIER 2 BEGINSITUATIE GODSDIENST	132

1 Verklarende woordenlijst

LUK: LeerUitKomsten: de te bereiken doelen bij een OPO (opleidingsonderdeel)

OPO: Opleidingsonderdeel of vak

POP: Persoonlijk OntwikkelingsPortfolio: Uw POP vindt u via Toledo Ultra

SP: StudiePunten

Toledo Ultra: ons digitaal leerplatform

2 Inleiding

Met dit draaiboek willen we overzicht bieden. Hier kunt u heel wat praktische informatie vinden die u nodig heeft om deze opleiding tot een goed einde te kunnen brengen. Neem het dus grondig door.

Wat kunt u in dit draaiboek vinden?

We geven graag een woordje uitleg over wat duaal leren is en over de pijlers waarop wij ons baseerden bij het vormgeven van onze opleiding. Dit vindt u in hoofdstuk 2.

Het traject dat u volgt, wordt bepaald en gevolgd door de gouden driehoek.

In hoofdstuk 3 beschrijven we wat we bedoelen met die gouden driehoek, wie er in deze driehoek is betrokken en welke verwachtingen we hebben voor deze verschillende actoren.

In hoofdstuk 4 geven we een overzicht van de mogelijke trajecten en de daarbijhorende studieprogramma's. Afhankelijk van uw vooropleiding volgt u een bepaald traject. Er zijn 3 mogelijkheden, namelijk een traject van 60, 90, 120 studiepunten. Bij elk traject hoort een bepaald studieprogramma met opleidingsonderdelen.

Uw traject bepalen, doen we tijdens een intakegesprek. Meer over dit intakegesprek vindt u in hoofdstuk 5.

Om u goed te kunnen opvolgen en begeleiden, maken we gebruik van een portfolio via Toledo, uw POP (Persoonlijk OntwikkelingsPlan). Hoe dit werkt, leest u in hoofdstuk 6.

Naast lessen voorzien we ook coaching. Wat we hiermee bedoelen, leest u in hoofdstuk 7. U vindt ook specifiekere informatie omtrent coaching per opleidingsonderdeel in de OPO-fiche op het einde van het draaiboek.

We gebruiken in de opleiding verschillende soorten leermiddelen. Welke dat zijn, leest u in hoofdstuk 8.

Omdat deze opleiding u opleidt tot een professionele Bachelor, zetten we heel sterk in op praktijk. Naast uw ervaringen op de eigen werkplek via uw eigen jobinvulling, verwachten we nog een aantal specifieke zaken. Wat deze praktijk inhoudt, vindt u in hoofdstuk 9.

Bij een opleiding horen ook evaluaties. Op die manier trachten we na te gaan of u de leeruitkomsten die bij de opleiding horen, heeft bereikt. Hoe u wordt geëvalueerd leest u in hoofdstuk 10.

Bij Odisee kan elke startende leerkracht zich inschrijven voor de cursus Edu-start. Dit is een gratis aanbod dat we sterk aanbevelen vooraleer u de opleiding start. In dit pakket krijg je de belangrijkste zaken aangeboden die u zouden moeten helpen om de eerste periode als startende leerkracht goed door te komen. U vindt alle informatie hierover in hoofdstuk 11.

In hoofdstuk 12 vindt u de planning van de lessen en de coaching terug.

In hoofdstuk 13 zetten we nog even alle belangrijke contactgegevens voor u op een rijtje. Aarzel niet om deze personen te contacteren voor meer uitleg of indien u vragen heeft.

Op het einde van het draaiboek vindt u een overzicht van alle opleidingsonderdelen. We werken met een OPO-fiche per OPO waarin we alle belangrijke informatie voor u op een rijtje hebben gezet. Het is belangrijk om deze fiches goed door te nemen vooraleer we in het intakegesprek uw traject samenstellen.

3 Wat is Duaal leren?

3.1 Korte omschrijving

Bij dual learning verwerft een student vaardigheden op de werkvloer én in de hogeschool.

3.2 Onze pijlers

3.2.1 Leren op de werkplek, in de hogeschool én via hybride leerpaden

- U volgt een verkorte lerarenopleiding. Afhankelijk van het diploma dat u voordien behaalde, volgt u een traject van 60, 90 of 120 studiepunten. We nemen de eerder verworven competenties uit uw vorige opleiding dus mee in rekening. Vandaar dat u dus **minder studiepunten** moet opnemen.
- Maar ook het aantal lesdagen is heel beperkt. Ook afhankelijk van uw eerder behaald diploma volgt u **een halve dag tot een volledige dag per week les op de campus**.
- We gaan er dus vanuit dat verschillende competenties ook **op de werkplek** kunnen worden aangeleerd en geëvalueerd. Het is dus belangrijk dat u tijdens de opleiding **als leerkracht aan de slag bent in een lagere school**.
- Naast het leren op de werkplek en op de hogeschool worden vanuit verschillende opleidingsonderdelen ook **hybride leerpaden** aangeboden waarmee u aan de slag kan.

3.2.2 Nauwe samenwerking tussen werkplek en hogeschool

- Een duale opleiding impliceert een **nauwe samenwerking tussen de werkplek en de hogeschool**. Al van bij het vormgeven van de opleiding, gingen we in overleg met verschillende scholengroepen. De **lijst van de scholengemeenschappen** waarmee we samenwerken, vindt u in bijlage 2.
- Er moeten zowel op de werkplek als in de hogeschool competenties worden behaald. **Regelmatig overleg** is dus aangewezen. Dit organiseren we via de **driehoeksgesprekken** waarover u meer informatie vindt in hoofdstuk 2.

- Maar u bent uiteraard ook welkom indien u **niet in één van de scholengemeenschappen** aan de slag bent. Ook dan zullen we op regelmatige basis samenzitten met de begeleiders van uw school en uzelf.

3.2.3 Flexibel traject

Het traject dat u volgt wordt samengesteld **vanuit uw persoonlijke noden**. U kiest dus zelf de opleidingsonderdelen die u in een opleidingsfase wil volgen. De samenstelling van uw pakket is gebaseerd op verschillende zaken:

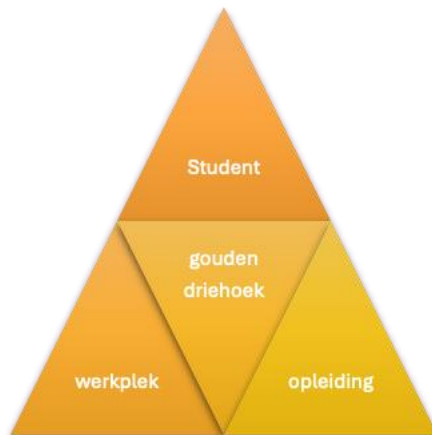
- De taakinvulling die u krijgt op de werkplek
- Uw voorgeschiedenis
- Uw talenten
- Uw sociale context
- ...

3.2.4 Haalbaar traject

- Per opleidingsfase (academiejaar) kunt u maximaal 60 SP opnemen.
- We trachten voor u en samen met u een **haalbaar traject** samen te stellen. Dat doen we tijdens het intakegesprek waarin we uw profiel in kaart brengen en op basis hiervan **uw traject** samenstellen. Het traject zal er dus voor elke student anders uitzien.
- We trachten de **evaluatie betekenisvol en zinvol** te houden. Dit wil zeggen dat de opdrachten die u krijgt in principe **een meerwaarde** moeten bieden in uw groeiproces als leerkracht en vaak ook een directe meerwaarde kunnen zijn voor uw eigen onderwijspraktijk. Uiteraard moeten docenten voldoende informatie krijgen om een evaluatie grondig en goed te kunnen doen. Daarom zal u wel regelmatig gevraagd worden om materiaal voor te leggen of zal u regelmatig geobserveerd worden tijdens de praktijk.
- We werken met **evaluatiemomenten op verschillende tijdstippen**. Op die manier **verspreiden we de werkdruk** over het volledige opleidingsjaar. (Een overzicht van de evaluatie vindt u in bijlage 3.)

4 De gouden driehoek

4.1 Wat is de gouden driehoek?

Zoals eerder aangegeven vinden we **een nauwe samenwerking** tussen de verschillende actoren essentieel. De opleiding wordt zowel op de hogeschool als op de werkplek georganiseerd. Om goed op de hoogte te zijn over het verloop en uw groeiproces is **regelmatig overleg** nodig.

Wie zijn de belangrijkste **spelers in deze gouden driehoek**?

- Dat is op de eerste plaats **de student** zelf.
- Daarnaast wordt **een begeleider van de hogeschool** aangeduid die het proces van de student opvolgt en begeleidt.
- Ook op **de werkplek moet een begeleider** worden aangeduid die het traject van dichtbij mee opvolgt.

Uiteraard zijn er nog meer mensen in het proces betrokken.

- Zo zijn er op de hogeschool de vakdocenten die zowel vakinhouden als didactiek aanbieden maar ook een coachende rol opnemen.

- Op de werkplek kunnen verschillende collega's mee helpen ondersteunen. We denken daarbij aan de klasleerkrachten, de zorgcoördinator, de directie, de aanvangsbegeleider,...

4.2 Driehoeksgesprekken

4.2.1 Wie neemt aan deze gesprekken deel?

- De student
- De begeleider van de werkplek (aanvangsbegeleider, directie,...) = de werkplekbegeleider
- De begeleider van de hogeschool = de praktijkbegeleider

4.2.2 Wat houden deze gesprekken in?

- Tijdens deze gesprekken wordt **uw groeiproces** als leerkracht besproken.
- Andere zaken die hier ook aan bod kunnen komen:
  - **Organisatie praktijk** in functie van de praktijk- OPO's
  - **Bijsturen** traject
  - **Evaluatie** van de praktijk-OPO's
  - Enz.

4.2.3 Hoeveel gesprekken voorzien we?

- Het **aantal gesprekken staat niet vast**.
- Wel tracht de begeleider van de hogeschool de student tijdens de praktijk voor **elk praktijk-OPO** aan het werk te zien.
- Het spreekt voor zich dat na deze observatie een driehoeksgesprek volgt.

4.2.4 Waar gaan deze gesprekken door?

- Op de **werkplek** zelf
- Of via **Teams**

4.3 De student

4.3.1 Wie?

- De student is uiteraard de **hoofdrolspeleer in dit traject**.
- Hij of zij neemt dan ook **het meeste initiatief** in dit proces.
- Aangezien de student is ingeschreven in de verkorte opleiding 'Duaal leren' heeft deze student **reeds een Bachelor- of Masterdiploma van een andere opleiding**.
- De student is echter als zij-instromer **aan het werk in een lagere school**.
- Om deze opleiding te kunnen volgen, moet de student aan een **aantal verwachtingen** voldoen. We sommen ze hieronder voor u op.

4.3.2 Welke verwachtingen hebben we ten aanzien van de student?

4.3.2.1 *Mee bepalen van het traject.*

Als student heeft u zelf het beste zicht op uw persoonlijke situatie. Werkt u voltijds, deeltijds? Heeft u een groot gezin? Bent u actief in verschillende verenigingen? Studeert u gemakkelijk of heeft u veel tijd nodig? Het zijn allemaal zaken die het traject mee zullen bepalen. Tijdens het **intakegesprek**, samen met de begeleider van uw school en de begeleider van de hogeschool, wordt uw persoonlijk profiel in kaart gebracht. Op basis van dit profiel wordt **uw persoonlijk traject** bepaald.

4.3.2.2 *Moet ik verplicht aan het werk zijn in een school?*

Ja! U bent ingeschreven in een duale opleiding om het diploma voor lager onderwijs te behalen. Dit is een verkorte opleiding. Daarom verwachten we dat u **zo snel mogelijk aan de slag gaat in een lagere school**. De werkplek is nodig om een aantal competenties te kunnen bereiken.

4.3.2.3 *In welke scholen kan ik aan de slag?*

In principe kunt u in elke school werken en bij ons de opleiding volgen. We werken echter nauw samen met een aantal scholengemeenschappen. De lijst van de scholengemeenschappen waarmee we samenwerken vindt u in bijlage 2.

4.3.2.4 *Wat zien wij als een ideale taakinvulling op de lagere school?*

Voor ons zijn volgende **jobinvullingen aangewezen**:

- Als co-teacher in één of meerdere klas (deeltijds of voltijds)
- Als parallelleerkracht in een bepaald leerjaar
- Als duobaan-partner in één of meerdere klassen (deeltijds of voltijds)
- Als “vak”-leerkracht in verschillende klassen

4.3.2.5 *Als zorgleerkracht aan de slag? Kan dat?*

Ook indien u de taak van zorgleerkracht of ondersteuner opneemt, kunt u de opleiding volgen. Het is echter belangrijk om dit mee te nemen bij het samenstellen van uw traject. Indien u veel praktijkvakken kiest, raden we toch ten stelligste aan om voor 1 van bovenstaande jobinvullingen te kiezen. Bij de start van de opleiding zou een job als zorgleerkracht echter kunnen maar naarmate er meer praktijkvakken worden opgenomen, raden we dus toch aan om ook te zorgen voor voldoende oefenkansen in lesgeven.

4.3.2.6 *Organiseren van de praktijk*

U bent **als student verantwoordelijk voor het organiseren van uw praktijk**. Uiteraard doet u dit **in samenspraak met uw begeleiders**.

U kunt sommige LUK's van bepaalde praktijk-OPO's in uw eigen klascontext behalen. Voor andere LUK's zal u extra praktijk-dagen/-weken moeten organiseren. Meer informatie hierover vindt u in het hoofdstuk over de praktijk. (Hoofdstuk 10)

4.3.2.7 Het bijhouden van het eigen leertraject in de POP (Persoonlijk OntwikkelingsPlan) via Toledo- portfolio

U stapt in een duaal-leren-traject. Dat wil zeggen dat zowel mensen op de werkplek als in de hogeschool u begeleiden en evalueren. Daarom werken we met een portfolio in Toledo. **Dit portfolio is van u persoonlijk.** Hierop zal te vinden zijn welk traject u volgt, welke OPO's u opneemt, hoe uw taakinvulling op de werkplek eruitziet, ... Maar het wordt ook gebruikt om alle evaluaties bij te houden. Het is dus heel belangrijk dat u dit portfolio goed aanvult met alles wat met evaluatie heeft te maken, met informatie omtrent de coaching die u volgt en informatie vanuit de driehoeksgesprekken zodat uw begeleiders of iedereen die bij uw opleiding is betrokken, goed overzicht kan krijgen. Meer informatie hierover vindt u in hoofdstuk 7.

4.3.2.8 Het vastleggen en voorbereiden van de driehoeksgesprekken met begeleiders

Het is belangrijk om regelmatig een driehoeksgesprek te hebben met uw werkplekbegeleider en de begeleider van de school waar u werkt. Op elk driehoeksgesprek wordt een nieuwe datum bepaald voor een volgend gesprek. Waak er mee over dat dit gebeurt. Deze gesprekken kunnen zowel op de werkplek als via Teams gebeuren.

Het spreekt voor zich dat u goed voorbereid naar deze driehoeksgesprekken komt.

4.3.2.9 Moet ik alle lessen volgen? Moet ik ook zelfstandig inhouden doornemen?

U koos in uw traject een aantal opleidingsonderdelen. Voor deze opleidingsonderdelen moet u doelen (leeruitkomsten of LUK's) bereiken. Deze doelen staan bij elk OPO opgelijst, zowel in dit draaiboek, op de Toledo van dit vak als in de POP. U weet dus in principe goed wat er van u wordt verwacht.

We raden aan om de lessen van **deze OPO's te volgen op de campus**. Het is echter zo dat niet alle inhouden voor deze OPO's aan bod kunnen komen tijdens de contacturen. Dat is onmogelijk binnen het aantal beschikbare contacturen. Soms is het dus ook nodig dat inhouden op **zelfstandige** basis worden doorgenomen. Ga daarom zeker goed deze verwachtingen na.

4.3.2.10 Het inplannen en volgen van coachingsmomenten

Op de momenten dat u lesvrij bent, dus dat er geen OPO uit uw traject werd gepland, kunt u coaching volgen.

Ook dit raden we ten stelligste aan! Deze coachingsmomenten zijn zeer waardevol. U kunt er terecht met vragen/ problemen die u tijdens uw lespraktijk ondervindt maar er is vaak ook een aanbod die de docent doet en die een meerwaarde kan bieden voor uw lespraktijk.

Aan het begin van het semester verschijnt op Toledo een inschrijvingslink voor deze coaching. Het is uw verantwoordelijkheid om u in te schrijven voor coaching. Meer uitleg over deze coaching vindt u in hoofdstuk 8.

4.3.2.11 De begeleiders op de hoogte brengen van de praktijkplannen.

Het spreekt voor zich dat u uw begeleiders goed op de hoogte brengt wanneer u wat organiseert in kader van een praktijk – OPO. Het is namelijk zo dat de begeleider van de hogeschool voor elk praktijk-OPO tijdens één activiteit tracht langs te komen. Indien u dit niet tijdig laat weten, kan de docent zich niet organiseren. Het is dan mogelijk dat u dit opnieuw zal moeten organiseren en voorbereiden. Jammer van het werk dan uiteraard...

4.4 De begeleider op de werkplek

4.4.1 Wie?

Deze rol kan door verschillende mensen worden opgenomen. We geven hieronder een aantal mogelijkheden. (Onze voorkeur gaat naar één persoon).

- De aanvangsbegeleider van de school
- De directie
- Of nog iemand anders?

4.4.2 Wat mag u verwachten van deze begeleider?

4.4.2.1 *Is er voor elke student een begeleider op de werkplek nodig?*

Ja, eigenlijk wel!

We beseffen dat het soms een huzarenstukje is om dit georganiseerd te krijgen. Toch zijn we ervan overtuigd dat het **noodzakelijk is om begeleiding op de werkplek te voorzien** zodat de startende leerkracht voldoende ondersteuning krijgt. De student volgt ook een duaal traject wat dus sowieso betekent dat het leren zowel op de werkplek als in de hogeschool gebeurt. Het is onmogelijk dat de begeleider van de hogeschool voortdurend op de werkplek aanwezig is. Het zal ook onmogelijk zijn dat de aanvangsbegeleider voortdurend in de klas van de startende leerkracht aanwezig is. Daarom is het belangrijk dat deze begeleiding en ondersteuning samen gebeurt.

4.4.2.2 *Deelnemen aan het intakegesprek*

We vragen dat de persoon die de student op de werkplek zal begeleiden ook **aanwezig is op het intakegesprek**. Dat vragen we om verschillende redenen:

- Mee **bepalen van een haalbaar traject** voor de student.
- De begeleider van de werkplek heeft meer **zicht op de taakinvulling van de student** op de werkplek.
- Zo is de begeleider mee **op de hoogte van welk traject de student volgt** en welke verwachtingen hieraan gekoppeld zijn.

4.4.2.3 *Deelnemen aan de driehoeksgesprekken*

We vragen dat de begeleider ook **zoveel mogelijk aanwezig is tijdens deze driehoeksgesprekken**. Op die manier kan de begeleider **het proces goed mee opvolgen en eventueel meehelpen om de praktijk bij te sturen** zodat de student optimaal kan leren. Indien de gesprekken niet op de werkplek kunnen worden georganiseerd, wordt een moment via Teams gezocht.

4.4.2.4 *Meehelpen bij het organiseren van uw praktijk zodat u alle LUK's kan nastreven*

- Voor elk praktijk- opleidingsonderdeel worden **leeruitkomsten** (LUK's) geformuleerd die moeten worden toegepast in de praktijk zelf. Deze LUK's kunnen soms in de eigen klas (als u die heeft) worden nagestreefd maar soms zullen ook speciale praktijkdagen of –weken moeten worden georganiseerd om deze LUK's te kunnen behalen. **De begeleider van de werkplek kan u daarbij helpen.**
- De begeleider kan eventueel ook **voor u een activiteit organiseren waarmee u bepaalde LUK's kan nastreven.** Deze zaken worden tijdens de driehoeksgesprekken besproken.

4.4.2.5 *Ondersteunen en begeleiden bij uw lespraktijk*

- Lesgeven is een complex gebeuren. Het spreekt voor zich dat u veel **vragen** zal hebben. U kunt normaalgezien bij uw begeleider van de werkplek terecht met uw vragen. Ook uw begeleider van de hogeschool kunt u steeds contacteren.
- Het is best mogelijk dat uw begeleider van de werkplek **een specifieke activiteit voor u organiseert** zodat u bepaalde LUK's kan nastreven maar ook omdat het misschien nodig is omtrent een bepaalde LUK nog extra te oefenen.
- Het kan ook interessant zijn om andere leerkrachten te **observeren**. Dat kan dus eventueel ook uw aanvangsbegeleider zijn die voor u iets voortoont.

4.4.2.6 *Zal uw begeleider u ook evalueren?*

Dat kan! We vragen in elk geval dat er **voor sommige opleidingsonderdelen ook op de werkplek zelf wordt geëvalueerd.**

We begrijpen uiteraard dat dit niet voor iedereen evident is om te doen. Daarom kan ook de directie deze rol opnemen.

We voorzien vanuit de hogeschool **duidelijke richtlijnen om deze evaluatie goed te kunnen doen.** Sowieso worden alle criteria per opleidingsonderdeel opgelijst op de POP. Het materiaal dat de student moet voorzien om aan te tonen dat hij of zij de LUK's heeft nagestreefd, moet ook op deze POP worden opgeladen. Iedereen die de student dus mee

begeleidt en evalueert, kan daar alle nodige informatie op terugvinden. Er zullen ook vaak kijkwijzers worden aangereikt om deze evaluatie vlot te kunnen doen.

4.5 De begeleider van de hogeschool

4.5.1 Wie?

- Een docent van de hogeschool
- Deze docent heeft ruimschoots ervaring in het begeleiden en ondersteunen van studenten in hun leerproces.
- De meeste van deze docenten hebben zelf voor de klas gestaan of hebben zelf het diploma leerkracht lager onderwijs.

4.5.2 Wat kan u verwachten van deze begeleider?

4.5.2.1 *Opvolgen en begeleiden van de student*

- Deze begeleider zal u gedurende **het volledige opleidingsjaar opvolgen**.
  - De docent **ondersteunt u in uw groeiproces als leerkracht**. Er zijn verschillende soorten begeleidingsactiviteiten mogelijk; lesson-study, observatie met feedback, begeleiding bij het ontwerpen van lesvoorbereidingen, het bijsturen van een traject, ondersteuning bij topics die de student zelf aanbrengt, ... De student en de docent bepalen samen hoe de begeleiding wordt ingevuld. We verwijzen graag naar het document in bijlage 7 met een overzicht van mogelijke werkvormen die een praktijkbegeleider kan inzetten.
  - Voor elk praktijk-OPO zijn er LUK's die op de werkplek moeten worden nagestreefd. De docent zal trachten **voor elk praktijk-OPO de student tijdens de praktijk van deze OPO's te observeren**.
  - De docent zal de student hierover **feedback** geven.
  - De docent helpt mee de **driehoeksgesprekken** organiseren.
  - De docent **kijkt regelmatig het portfolio (POP) na**.
  - De docent laadt de **ingevulde feedbackverslagen** die bij de verschillende praktijk-OPO's horen op in de werkruimte van het portfolio.

- Deze docent gaat ook **met de vakdocenten van het desbetreffende OPO in overleg omtrent het proces van de student.**

4.5.2.2 *Deelnemen aan het intakegesprek*

- Voor het intakegesprek maken we gebruik van **een vast sjabloon.**
- De begeleider van de hogeschool zal dit **als leidraad** gebruiken om het gesprek te leiden.
- Deze docent zal er ook over waken dat wanneer het nodig is om bepaalde OPO's samen op te nemen, dat ook zal gebeuren.
- De docent zal ook **advies geven omtrent de organisatie van de praktijk** in kader van de opgenomen OPO's.
- Het **sjabloon van het intakegesprek** vindt u in bijlage 4.

4.5.2.3 *Deelnemen aan/ organiseren van de driehoeksgesprekken*

- De docent moet **altijd aanwezig zijn op het driehoeksgesprek.**
- Deze gesprekken kunnen zowel op de werkplek als via Teams worden georganiseerd.

4.5.2.4 *Evalueren*

- Voor elk praktijk-OPO worden een aantal **LUK's** vooropgesteld die in de praktijk moeten worden nagestreefd.
- Hiervoor worden **criteria** vooropgesteld die vaak ook vertaald worden in evaluatiewijzers.
- De docent **evalueert** de student op basis van deze criteria.
- Deze evaluatie wordt **doorgegeven aan de verantwoordelijke docent van het desbetreffende OPO.**
- Het is ook mogelijk dat **de begeleider (of de directie van de werkplek) gevraagd wordt om mee te evalueren.**
- Alle gegevens worden dan samengelegd om de beoordeling voor dat OPO te bepalen.

4.5.2.5 Kan er ook een andere docent van de hogeschool op de werkplek langskomen voor evaluatie?

Ja, dat kan. Soms is er om één of andere reden een bijkomende mening nodig. **Dit wordt altijd met de student besproken.**

4.5.2.6 Hoeveel keer komt een begeleider van de hogeschool langs op de werkplek?

- Dat is eigenlijk moeilijk vooraf te zeggen. We trachten wel **regelmatig langs te komen en ook regelmatig een driehoeksgesprek** te organiseren.
- In principe is het wel zo dat er **voor elk praktijk-OPO een bezoek** wordt gepland.
- Het is belangrijk dat u **uw begeleider goed op de hoogte brengt van uw plannen in kader van de praktijk-OPO's**. Indien u dat niet doet, kan het dat de docent u niet kan komen observeren. De kans bestaat dan dat u dit opnieuw zal moeten organiseren en dus ook opnieuw zal moeten voorbereiden.

4.5.2.7 Kan de begeleider van de hogeschool vragen om de praktijk anders te organiseren of om bijkomende activiteiten te organiseren?

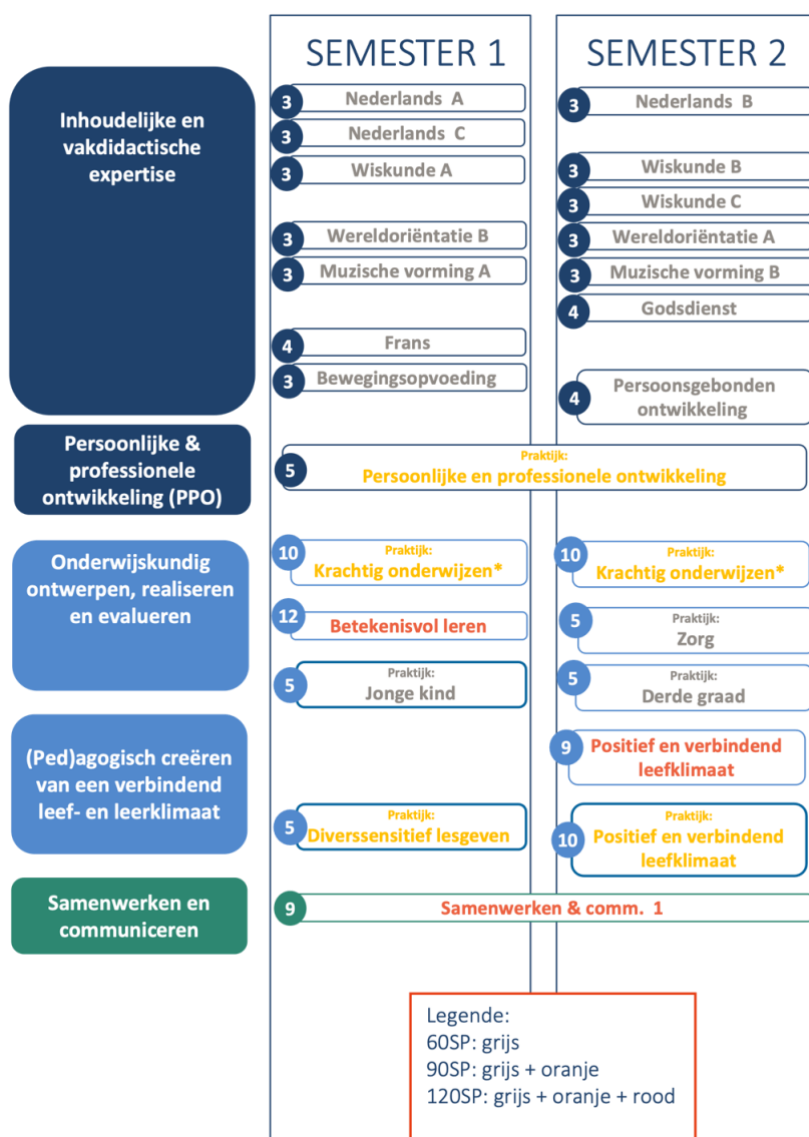
Ja, dat kan zeker.

- Bijv. wanneer de docent nog onvoldoende informatie heeft om u goed te kunnen evalueren.
- Bijv. wanneer de docent van mening is dat iets nog extra moet worden ingeoefend.
- Bijv. wanneer de docent enkel op een specifieke dag/ moment kan langskomen.
- ...

5 Studieprogramma voor 60 - 90 - 120 SP en trajecten

5.1 Grondplan Lerarenopleiding Lager Onderwijs

Voor elk OPO werd een opleidingsfiche in dit draaiboek opgenomen. Deze vindt u achteraan dit draaiboek. In het grondplan hieronder vindt u een overzicht van de OPO's en in welk semester deze worden gepland.

5.1.1 Traject 60 studiepunten

5.1.1.1 Voor wie?

Dit traject kan gevolgd worden door studenten die voldoen aan beide voorwaarden:

- Reeds in het bezit van een **Bachelordiploma Lerarenopleiding OF een Master in de Pedagogische wetenschappen**
- **Tewerkgesteld in een lagere school.**

5.1.1.2 Studieprogramma

Deze studenten volgen **alle grijze vakken** uit het grondplan.

5.1.1.3 Wanneer op de campus?

Studenten die een programma van 60 SP volgen, worden **elke week op dinsdagvoormiddag** op de hogeschool verwacht. (Met uitzondering van een aantal dinsdagen waarop u wel een ganse dag wordt verwacht). We verwijzen graag naar de planning om te weten wanneer u welk OPO heeft.

5.1.2 Traject 90 studiepunten

5.1.2.1 Voor wie?

Dit traject kan gevolgd worden door studenten die voldoen aan beide voorwaarden:

- Reeds in het bezit van **een diploma Bachelor of Master uit een aanverwante opleiding** zoals Orthopedagogie, Maatschappelijk werk, Logopedie,...
- **Tewerkgesteld in een lagere school.**

5.1.2.2 Studieprogramma

Deze studenten volgen **alle grijze en gele vakken** uit het grondplan.

5.1.2.3 *Wanneer op de campus?*

De **grijze OPO's** worden telkens op **dinsdagvoormiddag** georganiseerd. De **oranje OPO's** worden in **de namiddag** gepland. U zal dus ook regelmatig een hele dag les hebben. We verwijzen graag naar de planning om te weten wanneer u welk OPO heeft.

5.1.3 Traject 120 studiepunten

5.1.3.1 *Voor wie?*

Dit traject kan gevolgd worden door studenten die voldoen aan beide voorwaarden:

- Reeds in het bezit van **een diploma op Bachelor- of Masterniveau**
- **Tewerkgesteld in een lagere school**

5.1.3.2 *Studieprogramma*

Deze studenten volgen **alle grijze, gele en rode vakken** uit het grondplan.

5.1.3.3 *Wanneer op de campus?*

Studenten die een programma van 120 SP volgen, worden **elke week op dinsdag (een volledige dag)** op de hogeschool verwacht.

6 Intakegesprek

6.1 Wanneer wordt dit georganiseerd?

- Na de inschrijving krijgt u **een uitnodiging voor een intakegesprek**.
- Dit gesprek wordt **zo vroeg mogelijk op semester** georganiseerd.

6.2 Wie is aanwezig?

Dit intakegesprek is eigenlijk **het eerste driehoeksgesprek** dus zowel u als uw begeleider van de werkplek en uw begeleider van de hogeschool is hierop aanwezig.

6.3 Wat is de bedoeling?

- **Onderzoek en in kaart brengen van uw persoonlijke beginsituatie.**
- Op basis van dit profiel **het samenstellen van een haalbaar traject.**
- We gebruiken **een standaard sjabloon om uw profiel in kaart te brengen**. Het sjabloon vindt u in bijlage 4.

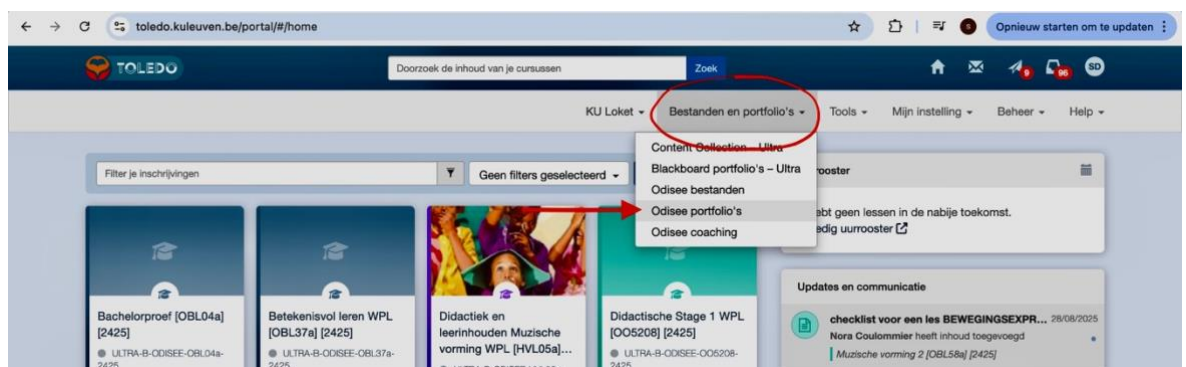
7 Uw portfolio, Uw POP of Persoonlijk OntwikkelingsPlan

7.1 Wat is dit?

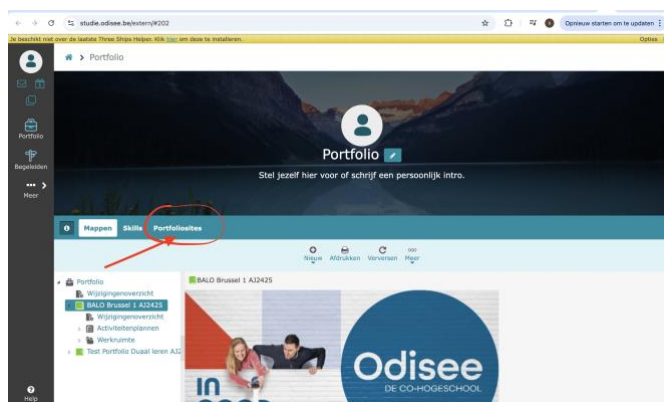
Omdat u in een Duale opleiding zit, zullen verschillende personen u begeleiden en evalueren. Omdat iedereen op de hoogte zou zijn van uw traject werken we met een portfolio **via Toledo**. Op dit portfolio wordt uw **Persoonlijk OntwikkelingsPlan bijgehouden**. Daarom noemen we dit portfolio **POP**.

7.2 Waar vind ik deze POP?

- Log in op Toledo.
- Open Odisee portfolio's.

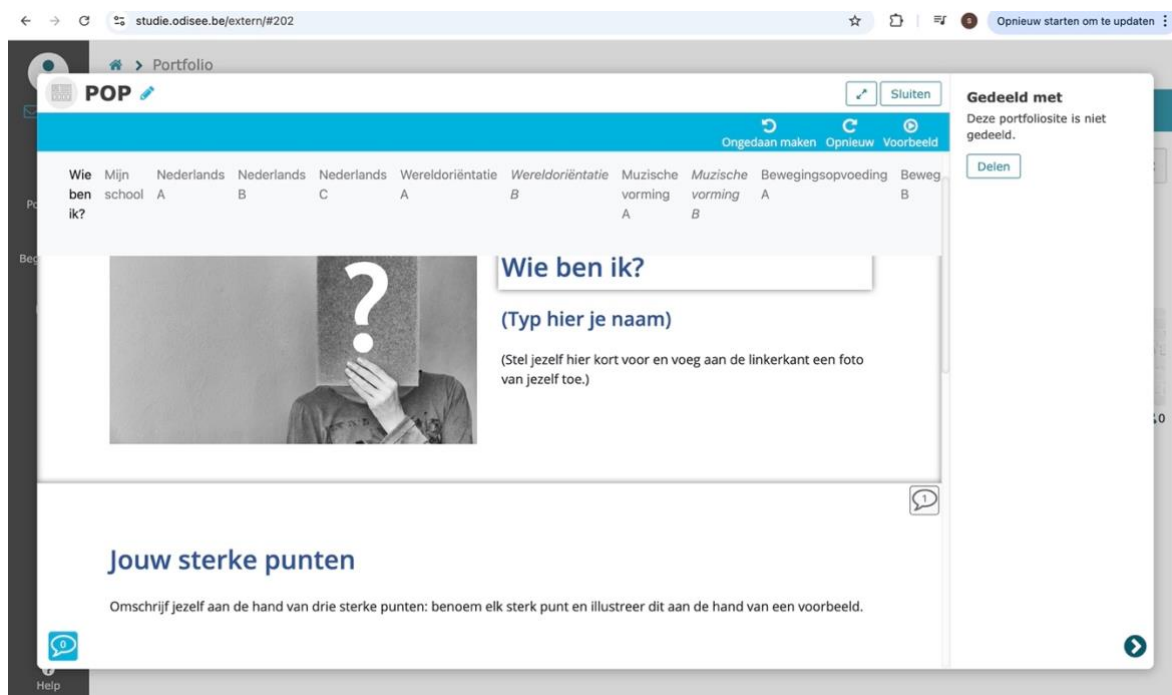
→ Klik op Portfoliosites

→ Nu ziet u uw POP staan.

→ Klik erop!

→ U kunt starten met het personaliseren van uw POP!

7.3 Wat vindt u in deze POP?

- Een **omschrijving van wie u bent**:
  - Uw talenten
  - Uw werkpunten
  - Uw vooropleiding
  - Uw traject
  - Uw school waar u werkt en hoe uw team eruit ziet
  - Welke taak u daar opneemt.
  - Wie uw begeleiders zijn
  - ...
- **Voor elk OPO een tabblad**. Hierop staan de **leeruitkomsten, de criteria voor evaluatie en de praktische organisatie van de evaluatie** beschreven. Hier moet u dan ook **al het materiaal opladen** wat wordt gevraagd.
- Belangrijk: maak **enkel de OPO's zichtbaar die u volgt of die reeds heeft gevolgd**.
- Een rubriek waar u uw **coachingssessies** op bijhoudt.
- Een rubriek waar u informatie vanuit **de driehoeksgesprekken** op bijhoudt.
- Een **agenda waarin u zowel uw evaluatiemomenten als de organisatie van de praktijk op bijhoudt**.
- Een persoonlijke map waarin u eventueel oefenmateriaal en andere zaken kan bewaren.

7.4 Waarvoor wordt deze POP gebruikt?

Op deze POP wordt **alles omtrent evaluatie bijgehouden**. Het biedt dus overzicht zodat al betrokken docenten en begeleiders kunnen terugvinden welke OPO's u volgt, afrondde of nog moet volgen.

7.5 Wie heeft toegang tot uw POP?

- **Uzelf**. Enkel u kan materiaal aan deze POP toevoegen. U kan de POP ook **persoonlijker maken door de lay-out aan te passen**.

- Uw **begeleiders** kunnen **enkel materiaal bekijken en feedback geven via de tekstballonnen**.
- De feedback van de docenten en andere begeleiders wordt naar u gemaild. U moet het dan zelf op uw POP plaatsen.
- **Alle vakdocenten** via hun persoonlijke login en wachtwoord.
- **Externe begeleider van de werkplek**
  - We raden aan om max. 2 begeleiders van de werkplek toegang te geven tot uw POP.
  - Deze begeleiders kunnen toegang krijgen wanneer u zijn of haar naam en emailadres doorgeeft aan de praktijkbegeleider van de hogeschool. Via hem of haar krijgt u een eenmalige login en paswoord waarmee de werkplekbegeleider kan inloggen. Hij of zij moet dit paswoord dan personaliseren. Vanaf dan kan hij of zij ook toegang tot uw POP krijgen.

7.6 Hoe zit het met privacy?

Omdat we **enkel met login en paswoorden** werken, krijgen **enkel deze personen toegang tot uw POP**.

Het is echter wel belangrijk om u bewust te zijn van het feit dat alle betrokken docenten en begeleiders alles op deze POP kunnen zien. Deze POP wordt echter voornamelijk voor evaluatie gebruikt. Het is dus niet de bedoeling dat u hierop ook privé-zaken gaat verzamelen.

7.7 Uw POP, uw verantwoordelijkheid?

Ja, eigenlijk wel. Want enkel jij kan materiaal op uw POP plaatsen.

Het is echt heel belangrijk om deze POP goed aan te vullen met het gevraagde materiaal. **Als u het materiaal niet tijdig oplaadt, zal u ook niet geëvalueerd kunnen worden.**

7.8 Waar vind ik dan de feedback op mijn evaluatie terug?

Omdat u dus de enige bent die materiaal kan opladen op uw POP zal feedback naar u worden gemaild. U kan ingevulde evaluatiewijzers of feedbackverslagen dan opladen op uw POP.

7.9 Problemen met uw POP? Wat nu?

Contacteer zo snel mogelijk uw praktijkbegeleider van de hogeschool!

8 Coaching

8.1 Wat houdt coaching in?

- Naast de contacturen per OPO organiseren we ook coaching. Op de dinsdagen dat u geen les heeft, volgt u dus coaching.
- Coaching wordt **vanuit elk OPO** georganiseerd. Er zijn ongeveer 4 coachingssessies per OPO voorzien.
- Deze coachingssessies kunnen **divers ingevuld** worden. Zo kan er vraaggestuurd gewerkt worden maar kan er ook een aanbod van een docent worden voorzien. Voor beide mogelijkheden moet u zichzelf wel vooraf inschrijven.
- Vraaggestuurde coaching kan ook via Teams gebeuren.
- Coaching met aanbod van de docent is altijd op de campus!
- Maak gebruik van deze coaching. Ze zijn zeer waardevol en vormen een **belangrijke aanvulling** op de lessen. Bovendien kunt u er ook vragen stellen vanuit uw eigen dagelijkse praktijk en dus niet enkel vanuit de (praktijk-)OPO's van de hogeschool.

8.2 Hoe inschrijven?

- Het **overzicht van de coachingssessies vindt u op de Toledotegel 'Coaching'**. De **inschrijvingslinken** voor de afzonderlijke sessies worden telkens aangevuld. In dit overzichtsdocument vindt u ook de planning van de lessen. Op die manier heeft u alles in 1 overzicht.
- Opgelet, **inschrijven is echt verplicht**. (Voor vraaggestuurde coaching kan dat tot de dag zelf nog, voor coaching via aanbod kan dat ten laatste op maandagochtend, 9u). Ook als u via Teams wil deelnemen aan de vraaggestuurde coaching, moet u zich inschrijven.
- U kan zich **ook inschrijven voor OPO's die u op dat moment nog niet volgt of niet meer volgt**.

8.3 Wat als er op het moment dat u les heeft ook een coachingssessie vanuit een ander OPO wordt georganiseerd die u interessant vindt?

We raden aan om dan **toch voor de les te kiezen** aangezien de evaluatie voor het OPO toch voornamelijk over zaken zal gaan die in de lessen worden besproken. (Maar u heeft hier uiteindelijk zelf de keuze en verantwoordelijkheid in.)

8.4 Vul uw POP aan!

We vragen u om in uw POP **bij het desbetreffende OPO én bij de rubriek 'coaching'** aan te geven welke coaching u volgt. Op die manier zijn uw begeleiders ook mee op de hoogte.

9 Leermiddelen

9.1 Toledo Ultra

- Dit is het digitaal leerplatform waarmee we werken.
- Voor **elk OPO is een tegel** op Toledo Ultra voorzien. Uw ISP (Individueel Studiepunten Programma) bepaalt welke OPO's voor u openbaar staan.
- Opgelet! Voor de OPO's die uit verschillende delen bestaan (bijv. Wiskunde A, B en C) wordt doorverwezen naar een B-versie van deze cursus. Op die B-versie staat alles van dat OPO samen. De verschillende Toledocursussen werden dus **samengevoegd tot 1 cursus per domein**.
- Opgelet! U kan docenten ook vragen om u in te schrijven voor OPO's die u nog niet of niet meer volgt. (Of u kan uzelf ook inschrijven. Vraag hulp hierbij bij uw praktijkbegeleider.)
- We gebruiken **deels een vaste structuur voor elk OPO**. Zo is er voor elk OPO een rubriek 'Cursuswijzer' waarin u informatie over de evaluatie, de inhoud en de opbouw van de Toledo Ultra-cursus vindt. Hier vindt u ook de link naar de OPO-fiche.

9.2 Cursusmateriaal

Naast de Toledo Ultra waarop online cursussen kunnen staan, kan de docent ook met **handboeken** werken. **De lijst met leermiddelen** vindt u telkens in de OPO-fiche, hier achteraan het draaiboek. We vragen u om deze boeken **tijdig aan te kopen**. Ga gerust ook eens op de tweedehandsmarkt kijken.

9.3 Online content

Voor sommige OPO's worden ook **digitale leermiddelen** aangeboden. Hiervoor verwijzen we graag naar **de Toledo-cursus** die bij elk OPO hoort.

We werken ook vaak met materiaal dat via **Edu-Gids** wordt aangeboden. Hierop kunt u heel wat inspirerend materiaal vinden om u te helpen bij uw praktijk. U kan de **EDU-gids** vinden via [deze link](#)! **U kunt zich registreren met gebruik van uw uw Odisee-mailadres.**

10 Praktijk

10.1 Geen apart opleidingsonderdeel voor praktijk

We hebben ervoor gekozen om **praktijk geïntegreerd** te organiseren. We hebben dus geen apart OPO Didactische stage of Praktijk. De praktijk zit dus **verdeeld over verschillende OPO's**. Binnen elk praktijk-OPO is een andere focus gekozen.

10.2 Praktijk geïntegreerd in verschillende Praktijk - OPO's

In alle praktijk-OPO's worden leeruitkomsten geformuleerd die u moet nastreven in de praktijk. Afhankelijk van uw traject (60, 90 en 120 SP) zal u dus verschillende praktijk-OPO's opnemen en dus ook de praktijk volgens deze verwachtingen moeten organiseren. **In het studieprogramma dat bij uw traject past, vindt u over welke praktijk-OPO's het gaat.**

10.3 Kan ik alle LUK's van alle praktijk-OPO's in mijn eigen klas nastreven?

Neen, dat kan niet. Voor sommige LUK's is dat wel mogelijk maar voor andere zal je dus **aparte praktijk-dagen (-weken) moeten organiseren waarin u deze LUK's kunt nastreven.**

We geven **2 voorbeelden** om dit te illustreren.

- U bent aan de slag in een 4de leerjaar in een school en u volgt het OPO Jonge kind. Dan zal u dus deze praktijk van 2 weken in het eerste leerjaar moeten organiseren bij het begin van het schooljaar zodat u in deze context de LUK's omtrent aanvankelijk leren kan realiseren.
- U bent als een zorgleerkracht aan de slag. U neemt het OPO Zorg op. Dan zal u ook voor deze praktijk praktijkweken moeten organiseren waarin u de LUK's bij dit OPO kan realiseren omdat voor dit OPO gevraagd wordt om aan de slag te gaan met de brede basiszorg binnen een klas.

Uw praktijkbegeleider zal u helpen bij het organiseren van deze praktijkweken.

10.4 Kan ik dan voor geen enkel praktijk-OPO de LUK's in mijn eigen klas nastreven?

Ja, dat kan wel!

Ook dit illustreren we met **2 voorbeelden**.

- U bent als een co-teacher aan de slag in een 5de leerjaar. U neemt ook het OPO 3de graad op. Dan kan u in principe alle LUK's die met dit vak te maken hebben in uw eigen klas nastreven.
- U bent klasleerkracht in het 3de leerjaar en u neemt het OPO Praktijk Positief en Verbindend Leefklimaat op? Dan moet het in principe mogelijk zijn om alle LUK's voor dit OPO te behalen in uw eigen klas.

11 Evaluatie

11.1 Hoe wordt geëvalueerd?

- Via **permanente evaluatie**. Dat kan door materiaal dat u aanbiedt via het portfolio (POP) of via observaties die we deden tijdens uw klaspraktijk.
- Via **opdrachten** (al dan niet met mondelinge presentatie) die u in uw POP oplaadt.
- Via **mondelinge of schriftelijke examens al dan niet tijdens de examenperiodes** (3 dinsdagen in januari en 3 dinsdagen in juni)

11.2 Hoe weet ik wat er wordt geëvalueerd?

- Bij elk opleidingsonderdeel worden **de leeruitkomsten** (LUK's) opgelijst. Dit zijn de **doelen die u moet bereiken per OPO**. Deze lijst vindt u zowel op Toledo (bij de rubriek Evaluatie) als op het portfolio (POP) bij het desbetreffende OPO als in elke OPO-fiche (Bijlage 1).
- Na de LUK's worden **de verwachtingen** waaraan u moet voldoen opgelijst. Deze verwachtingen worden soms ook in een evaluatiewijzer of een kijkwijzer vertaald. Ook deze lijst vindt u zowel in de Toledo-cursus als bij het desbetreffende OPO op de POP als in de OPO-fiche (bijlage 1) terug.
- We voorzien ook een rubriek waarin wordt aangegeven **hoe deze evaluatie praktisch verloopt**, wat tegen wanneer wordt verwacht of hoe u zich moet organiseren om de LUK's voor het desbetreffend OPO te kunnen behalen.

11.3 Wanneer wordt geëvalueerd?

- We werken dus **zowel met permanente evaluatie als met evaluaties tijdens de examenperiode**.
- Op die manier trachten we de **evaluatiedruk te verspreiden over het ganse opleidingsjaar**.
- Het is wel belangrijk dat u **zelf goed overzicht blijft houden!** We adviseren dus om zelf een agenda bij te houden waarin u de deadlines van de verschillende evaluaties in noteert! We voorzien voor u daarvoor een handige tool op uw POP.

- Het is ook zo dat **een docent verschillende evaluatiemomenten kan opgeven en dat u zich voor 1 van deze momenten zal moeten inschrijven**. Zorg dus dat u deze informatie niet mist! Ook deze informatie vindt u terug bij de praktische informatie omtrent evaluatie bij het desbetreffend OPO in uw POP, op Toledo of in de OPO-fiche.
- We maakten voor u ook een overzicht met alle evaluaties. Zie bijlage 3. U kunt dus informatie hieruit halen bij het maken van uw persoonlijke planning, op basis van de OPO's die u opneemt. j he

11.4 Uw POP, een belangrijk medium voor evaluatie

- Zoals al eerder werd uitgelegd werken we **met een digitaal portfolio of uw persoonlijk ontwikkelingsplan waarop alles wat met evaluatie heeft te maken moet worden opgeladen**.
- Op deze POP vindt u dus ook alle informatie die u nodig heeft om uw evaluatie te kunnen voorbereiden, indienen en afleggen.
- Er wordt dus ook verwacht dat u alles wat moet geëvalueerd worden op deze POP tijdig oplaadt! **U bent hiervoor verantwoordelijk!**
- Hou in deze POP ook zelf uw evaluatie-agenda bij! U kan dat doen via de agenda die op deze POP te vinden is.

11.5 Wat als u niet slaagt voor een OPO?

11.5.1 Niet slagen op een praktijk-OPO?

- Het is belangrijk om **uw praktijk goed te plannen**. Gebruik daarvoor de planningstool op uw POP! Het is namelijk zo dat wanneer bevonden wordt dat wanneer u de praktijk- LUK's voor een bepaald OPO nog onvoldoende behaalt, u kan gevraagd worden om hierop nog verder te oefenen. Wanneer u deze praktijk dus pas op het einde van het semester plant, heeft u die kans niet meer. Deze extra oefenkansen zijn niet voor elk praktijk-OPO mogelijk. De verantwoordelijke docent bepaalt of deze maatregel wel of niet kan worden toegepast.
- Wanneer u na verlengde oefenkansen nog steeds niet slaagt, zal u het praktijk-OPO opnieuw moeten opnemen. Voor een Praktijk-OPO uit het eerste semester

kan dat eventueel in het tweede semester. Voor een praktijk-OPO uit het tweede semester zal dat sowieso in het volgend academiejaar moeten gebeuren.

11.5.2 Niet slagen op een ander OPO?

- Wanneer u niet slaagt op een ander OPO dan een praktijk-OPO kunt u gewoon herkansen **tijdens examenperiode 3 in augustus**.
- Opgelet! Voor **sommige OPO's moeten u zaken uittesten in de praktijk** om te kunnen slagen. Wanneer u de evaluatie voor dat OPO uitstelt tot augustus, is het niet mogelijk om zaken in de praktijk uit te testen. Bespreek dus goed met de betrokken docent wat de consequenties zijn en of er eventuele alternatieven zijn.
- Voor de praktische organisatie en de inhoud van het examen in examenperiode 3 moet u **zelf contact opnemen met de betrokken docent**. Hij/ zij zal met u een moment afspreken, alsook bepalen wat de verwachtingen bij het examen zijn.
- Lees dus ook goed de OPO-fiche door!

11.6 Wat met uw drempelpakket?

Voor alle informatie omtrent het decretale drempelpakket verwijzen we graag naar de [Odisee-link](#) hierover. Daar staat alles heel duidelijk uitgelegd.

12 Edu-Start

Bij Odisee kan elke startende leerkracht zich inschrijven voor een opstart-cursus. Nog voor uw lerarenopleiding start, wordt u ondersteund bij uw eerste stappen in het onderwijs.

U vindt er alles over [via deze link!](#)

We bevelen deze cursus dan ook heel hard aan!

13 Planning van de lessen & coaching

13.1 Wanneer wordt u op de campus verwacht?

60 SP: Elke dinsdagvoormiddag. We proberen zoveel mogelijk aan te houden dat u enkel op dinsdagvoormiddag naar de campus hoeft te komen. Toch zal er af en toe ook een volle dag les zijn voor u of ook op dinsdagnamiddag.

90 SP: De lessen van de grijze vakken worden zoveel mogelijk op dinsdagvoormiddag gepland. (Zie ook opmerking hierboven) De lessen van de oranje vakken zoveel mogelijk op dinsdagnamiddag.

120 SP: Elke dinsdag een volledige dag

We adviseren u om **elke dinsdag te zien als uw opleidingsdag**. Naast de lessen is er een interessant aanbod aan coaching maar kunt u ook op de campus terecht om te werken. We reserveren elke dinsdag werkruimtes voor onze studenten van de duale opleiding. U kunt daar dus samen met uw mede-studenten werken.

13.2 De planning van de lessen in een overzicht

De planning van de lessen wordt bij het begin van het semester op de tegel 'Coaching' op Toledo gezet. Belangrijke opmerking! Mogen we vragen om elke week ook het officiële uurrooster te checken. De planning op Toledo is onder voorbehoud van eventuele wijzigingen. Soms zijn er onvoorziene omstandigheden waardoor we (lastminute) nog leswissels moeten invoeren.

13.3 De planning van de coaching

- Het overzicht van de coaching vindt u op Toledo op de tegel Coaching.
- In dit overzicht vindt u per week een link naar de coaching.
- Via deze link kunt u zich inschrijven.
- Inschrijven is verplicht.
- Zie p. 38 voor meer uitleg over 'coaching'.

14 Contactgegevens

Opleidingshoofd Lerarenopleiding Lager onderwijs:

- Els Mertens: els.mertens@odisee.be

Werkplekbegeleiders Odisee:

- Ruth Alberts: ruth.alberts@odisee.be
- Sara Berckmans: sara.berckmans@odisee.be
- Sonja De Lange: sonja.delange@odisee.be
- Katrien Vandenberghe: katrien.vandenberghe@odisee.be

Trajectbegeleider:

- Annika Heremans: Annika.heremans@odisee.be

Coördinatie Duaal leren Lager Onderwijs:

- Sonja De Lange: sonja.delange@odisee.be

Voor het email-adres van de verantwoordelijke docenten van de verschillende opleidingsonderdelen verwijzen we graag naar de desbetreffende OPO-fiche (bijlage 1).

15 De OPO-fiches

15.1 Overzicht van de opleidingsonderdelen (OPO's) per traject

De OPO-fiches vindt u in bijlage op het einde van dit draaiboek. We geven u eerst graag een overzicht van de opleidingsonderdelen per traject.

15.1.1 60 studiepunten

- OPO's die in **het eerste semester** worden georganiseerd
  - Nederlands A & C
  - Wiskunde A
  - WO B
  - MUVO 1
  - Godsdienst
  - Bewegingsopvoeding
  - Frans
  - Praktijk Jonge Kind
- OPO's die in **het tweede semester** worden georganiseerd
  - Nederlands B
  - Wiskunde B & C
  - WO A
  - MUVO B
  - Persoonsgebonden ontwikkeling
  - Praktijk Zorg
  - Praktijk Derde graad

15.1.2 90 studiepunten

- Alle OPO's hierboven opgesomd bij 60 studiepunten + bijkomende volgende OPO's:
- OPO's die in **het eerste semester** worden georganiseerd
  - Persoonlijke en professionele ontwikkeling (jaarvak)
  - Praktijk Krachtig onderwijzen (wordt ook in semester 2 georganiseerd)

- Praktijk Diverssensitief lesgeven
- OPO's die in **het tweede semester** worden georganiseerd
  - Persoonlijke en professionele ontwikkeling (**jaarvak**)
  - Praktijk Krachtig onderwijzen (wordt ook in semester 1 georganiseerd)
  - Praktijk Positief en Verbindend Leefklimaat

15.1.3 120 studiepunten

- Alle OPO's die bij 60 en 90 studiepunten werden opgesomd + bijkomende volgende OPO's:
- OPO's die in het eerste semester worden georganiseerd:
  - Betekenisvol leren
  - Samenwerken en communiceren (**jaarvak**)
- OPO's die in het tweede semester worden georganiseerd:
  - Positief en verbindend leefklimaat
  - Samenwerken en communiceren (**jaarvak**)

15.2 Wat vindt u in deze fiches?

- De leeruitkomsten (de doelen voor dit OPO)
- Welke inhoud en aan bod komen.
- Wat er wordt geëvalueerd, aan welke criteria moet worden voldaan en hoe de evaluatie praktisch wordt georganiseerd.
- Wat de coaching voor dat vak inhoudt.
- Welke leermiddelen worden gebruikt.

16 Bijlage 1: De OPO-fiches

Naam docent: Evelien Gheeraert – evelien.gheeraert@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers vakinhoudelijke kennis vanuit de beoogde taaldoelen.
2. Ik beheers vakdidactische kennis vanuit de beoogde taaldoelen.
3. Ik analyseer talige voorbeelden met focus op taal als gebruiksinstrument en als systeem.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- Principes krachtig taalonderwijs
- Taalsysteem en taalgebruik
- Woordenschat
- Lezen: Vlot en vloeiend lezen

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- Op het examen pas je de geziene vakdidactiek toe. Je bereidt je voor op het openboekexamen door het cursusmateriaal vooraf goed door te nemen a.d.h.v. de studeerwijzer met concrete leerdoelen.

→ Praktisch:

- Mondeling examen met schriftelijke voorbereiding, open boek, on campus.
- Mondeling examen tijdens de examenperiode.

De coaching bij dit OPO

- Workshop Meertaligheid
- Coaching op vraag van de student: concretiseren van de vakdidactiek i.f.v. concrete lessen Nederlands

De leermiddelen

- Toledo Ultra, waar studiemateriaal, PowerPoints van de lessen, achtergrondliteratuur, links naar websites... op geplaatst worden.

- Volop Taal. Didactiek Nederlands voor de lagere school. (Schiepers et al., 2025)
(herwerkte versie vanaf september 2025)

Naam docent: Evelien Gheeraert -- evelien.gheeraert@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers vakinhoudelijke kennis vanuit de beoogde taaldoelen.
2. Ik beheers vakdidactische kennis vanuit de beoogde taaldoelen.
3. Ik ontwerp zelfstandig doelgerichte leeractiviteiten vanuit de analyse van leernoden opgebouwd op de principes van krachtig taalonderwijs en verantwoord mijn keuzes.
4. Ik toon aan dat ik een talig rolmodel ben voor leerlingen met aandacht voor een kwaliteitsvol taal- en tekstaanbod.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- Principes krachtig taalonderwijs
- Mondeling taalgebruik
- Leesbegrip
- Literatuur

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- Bij dit OPO horen 3 opdrachten:
  - Ontwerpen en uitproberen van een doelgerichte (geïntegreerde) activiteit begrijpend lezen bij een rijke tekst.
  - Voorbereiden en uitvoeren van interactief voorleesmoment van een rijke tekst.
  - Selecteren, lezen en voorstellen van rijke (bekroonde) kinderliteratuur.

→ Praktisch:

- Mondeling examen tijdens examenperiode
- Mondeling examen, on campus:
  - De student reflecteert op de uitgetroefde activiteiten begrijpend lezen en interactief voorlezen en verantwoordt gemaakte keuzes.
  - De student stelt de boekselectie voor aan de docent en de medestudenten en verantwoordt gemaakte keuzes.

De coaching bij dit OPO

- 1 verplichte coaching activiteit leesbegrip en activiteit interactief voorlezen
- Workshop kinderliteratuur
- Workshop Spreken, presenteren en vertellen – mondelinge interactievaardigheden

De leermiddelen

- Toledo Ultra, waar studiemateriaal, PowerPoints van de lessen, achtergrondliteratuur, links naar websites ... op geplaatst worden.
- Volop Taal. Didactiek Nederlands voor de lagere school. (Schiepers et al., 2025) (herwerkte versie vanaf september 2025)
- Van leerlingen lezers maken. Handboek krachtig leesonderwijs. (Vansteelandt & Hebbrecht, 2023)

Naam docent: Evelien Gheeraert -- evelien.gheeraert@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers vakinhoudelijke kennis vanuit de beoogde taaldoelen.
2. Ik beheers vakdidactische kennis vanuit de beoogde taaldoelen.
3. Ik ontwerp zelfstandig doelgerichte leeractiviteiten vanuit de analyse van leernoden opgebouwd op de principes van krachtig taalonderwijs en verantwoord mijn keuzes.

Welke inhoud en komen in dit OPO aan bod?

- Principes krachtig taalonderwijs
- Schrijven:
  - Spelling
  - Schrijven om te leren
  - Schrijven om te delen

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- Op het examen pas je de geziene vakdidactiek toe. Je bereidt je voor op het openboekexamen door het cursusmateriaal vooraf goed door te nemen a.d.h.v. de studeerwijzer met concrete leerdoelen.

→ Praktisch:

- Mondeling examen tijdens de examenperiode.
- Mondeling examen met schriftelijke voorbereiding, open boek, on campus

De coaching bij dit OPO

- Coaching op vraag van de student: concretiseren van de vakdidactiek i.f.v. concrete lessen Nederlands

De leermiddelen

- Toledo Ultra, waar studiemateriaal, PowerPoints van de lessen, achtergrondliteratuur, links naar websites ... op geplaatst worden.

- Volop Taal (Schiepers et al., 2025) (herwerkte versie vanaf september 2025)

Naam docent: Veerle Wittebolle – veerle.wittebolle@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot getallen en bewerkingen (met inbegrip van cijferen en de tafels) op niveau van het leren van de leerlingen.
2. Ik formuleer denkwijzen, instructies en gerichte vragen, gericht op de concepten en principes met betrekking tot getallen en bewerkingen (met inbegrip van cijferen en tafels), met gebruik van de juiste vakterminologie, wat leidt tot een heldere en begrijpelijke communicatie van wiskundige concepten aangepast aan het begripsniveau van een diverse groep leerlingen.
3. Ik ontwerp zelfstandig functionele, motiverende en gedifferentieerde leermiddelen en – activiteiten met betrekking tot getallen en bewerkingen (met inbegrip van cijferen en tafels), volgens de didactische krachtlijnen van wiskunde.
4. Ik ontwerp zelfstandig functionele, gestructureerde en inhoudelijk rijke bordschema's met betrekking tot getallen en bewerkingen (met inbegrip van cijferen en tafels), volgens de didactische krachtlijnen van wiskunde.
5. Ik verantwoord de keuze van didactisch materiaal in leeractiviteiten, met betrekking tot getallen en bewerkingen (met inbegrip van cijferen en tafels), vanuit een kritische houding, en kan dit indien nodig aanpassen, wat leidt tot het verbeteren van de individuele leerervaring en het bereiken van leerdoelen.
6. Ik formuleer zelfstandig lesdoelstellingen met betrekking tot getallen en bewerkingen (met inbegrip van cijferen en tafels), rekening houdend met de eindtermen en de leerlijn in de leerplandoelen en volgens actuele didactische modellen.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Specifiek voor wiskunde A
  - Getallenkennis, bewerkingen (+, -, x, :, breuken, kommagetallen, cijferen)
  - Differentiatie /zorg toegepast op dit deel

- Gemeenschappelijke stam
  - Basiskennisoefeningen
  - Didactische krachtlijnen, differentiatie en zorg

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De studenten zullen aan de hand van een schriftelijk examen aantonen dat ze de leerinhouden beheersen.

→ Praktisch:

- Het schriftelijk examen zal afgenomen worden op de campus.
- De docent kan een bijkomende mondelinge verduidelijking vragen.

De coaching bij dit OPO

- De aangeboden coaching staat in functie van de verwerking van de leerinhouden behorende tot dit OPO.

De leermiddelen

- Het handboek dat gebruikt wordt bij dit OPO (en de andere OPO's van wiskunde) is Wiskunde = wijs!
- Verder worden ook de uitgewerkte ppt's en cursusmateriaal ter beschikking gesteld van de student. (Toledo Ultra)

Naam docent: Veerle Wittebolle -- veerle.wittebolle@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot de wiskunde van de lagere school en kan dit aantonen binnen een vooropgesteld tijdsbestek in een toets basiskennis met verhoogde cesuur.
2. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot meetkunde, meten en metend rekenen, en tabellen en grafieken op niveau van het leren van de leerlingen.
3. Ik formuleer denkwijzen, instructies en gerichte vragen, gericht op de concepten en principes met betrekking tot meetkunde, meten en metend rekenen, tabellen en grafieken, met gebruik van de juiste vakterminologie, wat leidt tot een heldere en begrijpelijke communicatie van wiskundige concepten aangepast aan het begripsniveau van de leerlingen.
4. Ik ontwerp zelfstandig functionele en motiverende leermiddelen en –activiteiten met betrekking tot meetkunde, meten en metend rekenen en tabellen en grafieken, volgens de didactische krachtlijnen van wiskunde.
5. Ik ontwerp zelfstandig functionele, gestructureerde en inhoudelijk rijke bordschema's met betrekking tot meetkunde, meten en metend rekenen en tabellen en grafieken, volgens de didactische krachtlijnen van wiskunde.
6. Ik verantwoord de keuze van bestaand didactisch materiaal in leeractiviteiten, met betrekking tot meetkunde, meten en metend rekenen en tabellen en grafieken, vanuit een kritische houding, en kan dit indien nodig aanpassen, wat leidt tot het verbeteren van de leerervaring en het bereiken van leerdoelen.
7. Ik formuleer zelfstandig lesdoelstellingen met betrekking tot meetkunde, meten en metend rekenen en tabellen en grafieken, rekening houdend met de eindtermen en de leerlijn in de leerplandoelen en volgens actuele didactische modellen.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Specifiek voor Wiskunde B

- Meetkunde, metend rekenen, differentiatie en zorg hierop toepassen.
- Gemeenschappelijke stam
  - Basiskennisoefeningen
  - Didactische krachtlijnen, differentiatie en zorg

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De studenten zullen aan de hand van een schriftelijk examen aantonen dat ze de leerinhouden beheersen.
- Naast het schriftelijk examen zullen de studenten ook moeten slagen voor de basiskennistoets en dit volgens de 80% norm. Het resultaat van deze toets wordt niet verwerkt in het eindcijfer voor wiskunde B maar is een voorwaarde om te kunnen slagen voor dit vak.

→ Praktisch:

- Het schriftelijk examen zal afgenomen worden op de campus.
- De docent kan een bijkomende mondelinge verduidelijking vragen.
- De basiskennistoets zal afzonderlijk getoetst worden.
- Studenten krijgen doorheen het jaar 3 kansen om hieraan deel te nemen.

De coaching bij dit OPO

- De aangeboden coaching staat in functie van de verwerking van de leerinhouden behorende tot dit OPO.

De leermiddelen

- Het handboek dat gebruikt wordt bij dit OPO (en de andere OPO's van wiskunde) is Wiskunde = wijs!
- Verder worden ook de uitgewerkte ppt's en cursusmateriaal ter beschikking gesteld van de student. (Toledo Ultra)

Naam docent: Veerle Wittebolle -- veerle.wittebolle@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik ontwerp zelfstandig functionele, motiverende en gedifferentieerde leermiddelen en activiteiten met betrekking tot STEM, volgens de didactische krachtlijnen van STEM (betekenisvolle context, denk- en doevragen, systematisch proces, interactie en reflectie).
2. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot toepassingen (waaronder ongelijke verdeling, mengsels, computationeel denken, kansrekenen, telproblemen ...) op niveau van het leren van de leerlingen.
3. Ik formuleer denkwijzen, instructies en gerichte vragen, gericht op de concepten en principes met betrekking tot toepassingen (waaronder ongelijke verdeling, mengsels, computationeel denken, kansrekenen, telproblemen ...), met gebruik van de juiste vakterminologie, wat leidt tot een heldere en begrijpelijke communicatie van wiskundige concepten aangepast aan het begripsniveau van een diverse groep leerlingen.
4. Ik ontwerp zelfstandig functionele, motiverende en gedifferentieerde leermiddelen en activiteiten met betrekking tot toepassingen (waaronder ongelijke verdeling, mengsels, computationeel denken, kansrekenen, telproblemen ...), volgens de didactische krachtlijnen van wiskunde.
5. Ik ontwerp zelfstandig functionele, gestructureerde en inhoudelijk rijke bordschema's met betrekking tot toepassingen (waaronder ongelijke verdeling, mengsels, computationeel denken, kansrekenen, telproblemen ...), volgens de didactische krachtlijnen van wiskunde.
6. Ik verantwoord de keuze van didactisch materiaal in leeractiviteiten, met betrekking tot toepassingen (waaronder ongelijke verdeling, mengsels, computationeel denken, kansrekenen, telproblemen ...), vanuit een kritische houding, en kan dit indien nodig aanpassen, wat leidt tot het verbeteren van de individuele leerervaring en het bereiken van leerdoelen.

7. Ik formuleer zelfstandig lesdoelstellingen met betrekking tot toepassingen (waaronder ongelijke verdeling, mengsels, computationeel denken, kansrekenen, telproblemen ...), rekening houdend met de eindtermen en de leerlijn in de leerplandoelen en volgens actuele didactische modellen.

Welke inhoud en komen in dit OPO aan bod?

Specifiek voor wiskunde C

- Toepassingen
  - Vraagstukken (ongelijke verdelingen, breuken, kommagetallen, percent, meten en metend rekenen, kansrekenen, telproblemen)
  - STEM
  - Differentiatie en zorg toegepast op bovenstaande onderwerpen
- Gemeenschappelijke stam
  - Basiskennisoefeningen
  - Didactische krachtlijnen, differentiatie en zorg

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De studenten zullen aan de hand van een schriftelijk examen aantonen dat ze de leerinhouden beheersen.

→ Praktisch:

- Het schriftelijk examen zal afgenomen worden op de campus.
- De docent kan een bijkomende mondelinge verduidelijking vragen.

De coaching bij dit OPO

- De aangeboden coaching staat in functie van de verwerking van de leerinhouden behorende tot dit OPO.

De leermiddelen

- Het handboek dat gebruikt wordt bij dit OPO (en de andere OPO's van wiskunde) is Wiskunde = wijs!
- Verder worden ook de uitgewerkte ppt's en cursusmateriaal ter beschikking gesteld van de student. (Toledo Ultra)
- Handboek Sterk in STEM

Naam docent: Sara Berckmans – Isabel Wille – Wim Wevers – sara.berckmans@odisee.be -- isabel.wille@odisee.be -- wim.wevers@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik ontwerp leeractiviteiten die historische redeneervaardigheden en het onderzoekend leren bij kinderen stimuleren.
2. Ik ontwerp didactisch onderbouwde activiteiten binnen verschillende educaties om betekenisvolle leerervaringen bij leerlingen te stimuleren.
3. Ik verken en integreer de omgeving en de actualiteit bij het ontwerpen van leeractiviteiten.
4. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot de inhoud die aan bod komen in de twee uitgewerkte lessen Mens en maatschappij.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- Vaste inhoud:
  - Wat is WO?
  - Welke subdomeinen?
  - Minimumdoelen
  - Cyclus onderzoeken en ontwerpend leren
  - Didactische principes
  - Koppeling naar actualiteit en omgevingsonderwijs
- Mens & Maatschappij
  - Dagelijks & historisch tijdsbesef
  - De leerlijn 'Tijd' in de lagere school
  - Aandachtspunten bij het ontwerpen van een les 'tijd'
  - Lessen Tijd in de leerplandoelen
- Historische redeneervaardigheden en onderzoekend leren
- Herinneringseducatie
  - De drie pijlers binnen de didactiek van herinneringseducatie

- Erfgoededucatie
  - Didactische principes binnen erfgoededucatie
  - Erfgoed in de omgeving
  - Erfgoed binnen het leven van de leerlingen
- Omgevingsonderwijs
  - Vanuit verschillende perspectieven kijken naar de omgeving

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De student selecteert minimum 2 leerplandoelen uit het leergebied 'Mens en maatschappij' (bij voorkeur minimum één doel rond een inhoudelijk thema en minimum één doel rond een vaardigheid). Op basis van deze leerplandoelen ontwerpt de student 2 degelijke lessen.
- De lessen voldoen aan volgende criteria:
  - De lessen sluiten aan bij de leefwereld van kinderen en maken leren relevant, motiverend en ervaringsgericht. Dit doe je door in te spelen op de leefwereld en interesses van de kinderen.
  - De lessen zijn logisch opgebouwd, bevatten duidelijke doelstellingen en houden rekening met de didactische principes die in dit OPO aan bod kwamen.
  - Minstens 1 les
    - is gebaseerd op de didactiek van erfgoededucatie
of
    - is gebaseerd op de didactiek herinneringseducatie
of
    - spitst toe op het oefenen van 1 of meer historische redeneervaardigheden.
    - Natuurlijk is er ook een combinatie van bovenstaande elementen mogelijk, maar dat is niet verplicht.
  - Minstens 1 activiteit binnen de lessen vindt buiten de schoolmuren plaats.

- De student maakt een degelijke inhoudsanalyse en noteert die in de betreffende kolom op het standaard lesformat.
- De lessen worden gesitueerd binnen de leerlijn 'Mens en maatschappij' en zijn gericht op het bereiken van vooraf gekozen leerplandoelen.
- De student geeft één van deze lessen ook in de praktijk en zorgt hier voor een goede organisatie en doelgerichte begeleiding.
- De student reflecteert schriftelijk op het ontwerp en de realisatie van deze lessen.

→ Praktisch:

- De student ontwerpt 2 lessen en gebruikt hiervoor het standaard lesformat.
  - Tussentijdse feedback op de lesontwerpen wordt gegeven tijdens de coachingsmomenten.
  - De student geeft één van deze lessen ook effectief in de praktijk. Dat kan in de eigen klas of in kader van een praktijk-OPO (bijv. Praktijk, Derde graad, Krachtig onderwijzen).
  - De student reflecteert schriftelijk op het ontwerp en de realisatie van de les.
  - De lessen en de reflecties worden ingediend door ze op te laden in het POP.
- Deadline: eigen keuze (Ten laatste tijdens de examenperiode).

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching
- Workshops. Het aanbod wordt in de eerste les gepresenteerd. De studenten maken dan een keuze voor 2 workshops.

De leermiddelen

- Studiemateriaal op Toledo.
- Aanbevolen studiemateriaal:
  - Geschiedenis geven, Praktische vakdidactiek en vakinhoud voor het lager onderwijs in Vlaanderen, Sven de Maertelaere, Fien Lauwaerts, Lieke Vincent, Van Gorcum 2023.

Naam docent: Sara Berckmans – Isabel Wille – Wim Wevers sara.berckmans@odisee.be -- isabel.wille@odisee.be -- wim.wevers@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik analyseer bestaande educatieve materialen en ontwerp nieuwe leeractiviteiten die het onderzoekend leren bij kinderen stimuleren.
2. Ik verken de kernconcepten van STEM (wetenschap, technologie, engineering en wiskunde) en analyseer hoe deze disciplines ingezet worden om complexe vragen of levensechte problemen op te lossen.
3. Ik beheers de inhoudelijke expertise met betrekking tot de inhoud die aan bod komen in de twee uitgewerkte lessen Wetenschap en techniek.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- Vaste inhoud:
  - Wat is WO?
  - Welke vakdisciplines?
  - Minimumdoelen
  - Cyclus van onderzoekend en ontwerpend leren
  - Didactische principes
  - Koppeling met de actualiteit en omgevingsonderwijs
- Wetenschap & Techniek
  - Systematisch onderzoeken
  - STEM-onderwijs
  - Verschillende onderwerpen binnen het vakdiscipline W&T
    - Aardrijkskunde: leerlijn 1 tot 6, van nabij naar veraf
    - Duurzaamheidseducatie
    - Minimumdoelen, leerplandoelen

- Didactische principes
  - Waarnemen (leren waarnemen, determinatietabellen,...)
  - Van nabij naar veraf
  - Motivatieprincipe
  - Activeringsprincipe
  - Werkelijkheidsnabij

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De student selecteert minimum 2 leerplandoelen uit het leergebied 'Wetenschap en Techniek' (bij voorkeur minimum één doel rond een inhoudelijk thema en minimum één doel rond een vaardigheid).
- Op basis van deze leerplandoelen ontwerpt de student 2 degelijke lessen. Eén les wordt uitgevoerd in de praktijk. De lessen voldoen aan volgende criteria:
  - De lessen vertrekken vanuit een relevante vraag of probleemstelling die kinderen aanzet tot onderzoeken, ontwerpen of exploreren.
  - De lessen sluiten aan bij de leefwereld van kinderen en maken leren relevant, motiverend en betekenisvol.
  - De lessen zijn logisch opgebouwd, bevatten duidelijke doelstellingen en houden rekening met de didactische principes die in dit OPO aan bod kwamen.
  - Minstens 1 les bevat elementen van onderzoekend leren en/of STEM-principes. U maakt duidelijk hoe kinderen via de activiteit onderzoekend of ontdekkend kunnen leren en wat jouw rol als leerkracht hierin is.
  - De student geeft minstens 1 van de 2 lessen ook in de praktijk en reflecteert hierop.
  - Je toont aan dat uw lessen binnen de juiste leerlijnen van het leergebied wetenschap en techniek past en dat je deze kent.
  - De student reflecteert schriftelijk op het ontwerp en de uitvoering van deze lessen.

→ Praktisch:

- De student ontwerpt 2 lessen en gebruikt hiervoor het standaard lesformat.

- Tussentijdse feedback op de lesontwerpen wordt gegeven tijdens de coachingsmomenten.
- De student geeft minstens één van de twee lessen ook effectief in de praktijk. Dat kan in de eigen klas of in kader van een praktijk-OPO (bijv. Praktijk Krachtig onderwijzen).
- De student reflecteert schriftelijk op het ontwerp en de realisatie van de les.
- De lessen en de reflecties worden ingediend door ze op te laden in het POP.
Deadline: eigen keuze (Ten laatste tijdens de examenperiode).

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching
- Workshops. Het aanbod wordt in de eerste les gepresenteerd.

De leermiddelen

- Studiemateriaal op Toledo Ultra

Naam docent: Sonja De Lange – sonja.delange@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beargumenteer de waarde en de fundamenteën van Muzische Vorming vanuit de principes en het belang van een harmonische persoonlijkheidsontwikkeling, een persoonsvormende aanpak.
2. Ik verken en herken de taal van de kunsten zijnde de bouwstenen of vormgevingselementen eigen aan elke kunstdiscipline of domein.
3. Ik ervaar de muzische processen van het beschouwen en creëren met als doel de kinderen gericht te kunnen begeleiden in beschouwings- en creatieprocessen.
4. Ik ontwikkel kwaliteitsvolle muzische lesconcepten vertrekkende vanuit de leerplannen en onderwijsdoelen (eindtermen).
5. Ik verken verder de boeiende wereld van kunst & cultuur in functie van eigen lesconcepten.
6. Ik ontwikkel kwaliteitsvolle, betekenisvolle muzische activiteiten vanuit (kunst)beschouwing, doelgericht en met aandacht voor verschillen tussen kinderen.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- Muzische vorming: kwaliteitsvol en betekenisvol
  - Visie
  - Kwaliteitspijlers voor Muzische Vorming
  - Kwaliteitscriteria voor muzische lessen
  - Kennisrijk onderwijs in Muzische vorming
- 4 (of 5) muzische domeinen
  - Met bouwstenen
  - Met werkvormen
  - Onderzoek van de leerplandoelen/ minimumedoelen
- Het muzisch concept
  - Als leidraad voor een muzische les
  - Als leidraad in de begeleiding van een muzisch proces

- Eindopdrachten in muzische lessen
- Het muzisch proces
  - Ontwerpen
  - Begeleiden
- Kunstenaars als inspiratiebron in en voor muzische lessen (geïntegreerd)

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De student kan vanuit de zelfgekozen leerplandoelen omtrent een bouwsteen en werkvorm voor 2 gekozen deeldomeinen Muzische Vorming een degelijke muzische les maken. Deze lessen beantwoorden aan volgende criteria:
  - Er wordt een uitdagend muzisch concept gekozen dat wordt weergegeven in een conceptcirkel.
  - Er worden goede eindopdrachten geformuleerd. Dit wil zeggen dat de eindopdrachten zowel voldoende concreet zijn maar tegelijk open-ended zijn.
  - De les volgens de principes van een muzische les zijn opgebouwd (met ruimte voor waarnemen, experimenteren, creëren, reflecteren).
  - In minstens 1 van de lessen werk van een kunstenaar wordt ingezet.
- De student geeft deze lessen ook in de praktijk en zorgt hier voor een goede organisatie en doelgerichte begeleiding.
- De student evalueert de eigen lessen op basis van de kwaliteitscriteria voor muzische vorming.

→ Praktisch:

- De student ontwerpt 2 lessen vanuit 2 verschillende muzische domeinen.
- De student selecteert voor elke les vanuit het eigen leerplan 1 leerplandoel omtrent een bouwsteen en 1 leerplandoel omtrent een muzische werkvorm. Vanuit deze doelen ontwerpt de student een sterke les die voldoet aan de vooropgestelde kwaliteitscriteria en vertrekkende vanuit een goed gekozen muzisch concept.
- De student gebruikt hiervoor het standaard lesformat (opgelet! Er is een aangepaste versie voor MUVO).
- De student geeft deze lessen ook effectief in de praktijk. Dat kan in de eigen klas of in kader van een praktijk-OPO (bijv. Praktijk Jonge kind, Krachtig onderwijs).

- De student zorgt voor filmfragmenten en foto's uit de lesrealisatie (zowel proces als product) en laadt deze filmpjes/ foto's op in het eigen portfolio bij Muvo A.
- De student evalueert deze lessen aan de hand van de vooropgestelde kijkwijzers met de kwaliteitscriteria voor muzische vorming.
- De student laadt de lessen, de zelfevaluatie en het beeldmateriaal op in de eigen POP.
Deadline: eigen keuze – Uiterlijk tegen 11 januari.
- Er is geen mondelinge toelichting.

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching (2 sessies)
- Workshop “Een muziekles in de lagere school” & Workshop “Een dansles in de lagere school”

De leermiddelen

- Zeppelin, Didactiek voor muzische vorming, Crul K., Pelckmans Uitgevers, 2017 (Ook tweedehands te vinden!)
- Studiemateriaal op Toledo

Muzische vorming B – 3SP – sem 2

Naam docent: Sonja De Lange -- sonja.delange@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik verken en herken de taal van de kunsten zijnde de bouwstenen of vormgevingselementen eigen aan elke kunstdiscipline of domein. (eerste semester maar hier wel geïntegreerd)
2. Ik ervaar de muzische processen van het beschouwen en creëren met als doel de kinderen gericht te kunnen begeleiden in beschouwings- en creatieprocessen.
3. Ik ontwikkel kwaliteitsvolle muzische lesconcepten vertrekkende vanuit de leerplannen en onderwijsdoelen (eindtermen).
4. Ik verken de boeiende wereld van kunst & cultuur in functie van eigen lesconcepten.
5. Ik ontwerp (geïntegreerde) lesactiviteiten van aandacht voor muzisch evalueren.
6. Ik ontwerp een muzische leerlijn met aandacht voor een evenwichtig aanbod van lessen vanuit de verschillende muzische domeinen, met aandacht voor een divers aanbod aan bouwstenen en muzische werkvormen, met aandacht voor zowel beschouwen, experimenteren als creëren, met integratie van muzisch evalueren.

Welke inhoudten komen in dit OPO aan bod?

- Leerlijnen 'Muzische Vorming' onderzoeken en ontwerpen
  - Vanuit de leerplandoelen en de minimumdoelen
  - Rekening houden met de kwaliteitspijlers voor Muzische Vorming
- Kunst als inspiratie voor en in lessen Muzische Vorming
- Lessen bedenken met een dubbele focus
  - Muzische vorming samen met een ander domein
  - Cross-overs binnen Muzische Vorming
- Muzische lessen bedenken vanuit kinderboeken
- Evalueren binnen Muzische Vorming

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De student ontwerpt een leerlijn muzische vorming voor de eigen klaspraktijk of voor een klas naar keuze in de school. (Deze opdracht mag samen met een collega uit de school worden gemaakt). Deze leerlijn beantwoordt aan de volgende criteria:
  - De leerlijn moet ontworpen worden voor een periode van 5 weken (of een half semester).
  - De verschillende domeinen muzische vorming moeten evenwichtig vertegenwoordigd zijn.
  - Er moet voor een divers aanbod van bouwstenen en muzische werkvormen worden gezorgd.
  - Voor elke les moet een lesconcept (met conceptcirkel) en een korte omschrijving van de lesopbouw worden voorzien (GEEN LESFICHES!)
  - Er moet minstens 3 keer ingezet worden op beschouwend werken!
  - De leerlijn moet voldoen aan de kwaliteitspijlars voor muzische vorming.
  - Er moeten minstens 2 kinderboeken worden gebruikt.
  - Er moeten minstens 2 keer werk van kunstenaars worden ingezet.
  - Er moet minstens 1 geïntegreerde les worden voorzien. (Keuze uit een les met cross-overs tussen de verschillende muzische domeinen of een les met dubbele focus met een ander leerdomein (bijv. WO en MUVO)).

→ Praktisch:

- De leerlijn wordt in de map bij Muzische vorming B opgeladen op de POP.
- Al het bijhorend materiaal is ook aanwezig (denk aan filmpjes, afbeeldingen van kunstwerken, afbeeldingen van kinderboeken, linken naar muziekfragmenten,...)
- Presentatie van deze taak tijdens een (online) moment dat samen wordt gepland (ergens in de eerste helft van juni).

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching
- Workshops. Het aanbod wordt in de eerste les gepresenteerd. De studenten maken dan een keuze voor 2 workshops.

De leermiddelen

- Zeppelin, Didactiek voor muzische vorming, Crul K. Pelckmans Uitgevers, 2017
- Studiemateriaal op Toledo

Naam docent: [Hilde Catteau – hilde.catteau@odisee.be](mailto:hilde.catteau@odisee.be)

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers de grammatica en woordenschat Frans op het verwachte niveau van een leraar lager onderwijs en kan dit toepassen in didactische contexten.
2. Ik integreer de ondersteunende kennis (grammatica, woordenschat en uitspraak) van Frans in zowel de mondelinge als de schriftelijke taalvaardigheid in het Frans, op het verwachte niveau van een leraar lager onderwijs.
3. Ik kan me mondeling op een B2-niveau uitdrukken en ik kan klasinstructies correct en nauwkeurig formuleren in het Frans, volgens de vakdidactiek Frans.
4. Ik ontwerp zelfstandig functionele, motiverende en gedifferentieerde lessen, volgens de vakdidactiek Frans.
5. Ik verantwoord de keuze van didactisch materiaal in leeractiviteiten, volgens de vakdidactiek Frans en ik kan dit, indien nodig, aanpassen.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Herhaling van de basisgrammatica aan de hand van het handboek *Grammaire de base Frans voor de lagere school*. De basisgrammatica wordt via zelfstudie verworven en moet ingeoefend worden via een oefeningenpakket op Toledo en het online leerplatform bij het handboek.
- Herhaling van de basiswoordenschat aan de hand van het handboek *Lexique de base Frans voor de lagere school*. De basiswoordenschat wordt via zelfstudie verworven en moet ingeoefend worden via het online leerplatform bij het handboek.
- Een aantal belangrijke grammaticale topics worden tijdens de contacturen aangebracht via korte teksten.
- De vakdidactiek wordt tijdens de contacturen grondig verkend aan de hand van het handboek *Fan van Frans*. Een selectie van hoofdstukken *Autres mots* uit *Lexique de base Frans voor de lagere school* zal hierbij actief aan bod komen.

- De vijf vaardigheden (lezen, luisteren, spreken, mondelinge interactie en schrijven) worden ingeëoefend tijdens de contacturen, waarbij we uitsluitend in het Frans communiceren, ook al wordt het didactisch studiemateriaal in het Nederlands aangeboden.
- De mondelinge vaardigheden (luisteren, spreken en mondelinge interactie) worden - indien er interesse is- uitgediept tijdens Franse conversatietafels via Teams.

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De studenten zullen via een basiskennistoets met cesuur op 80% moeten aantonen dat ze de leeruitkomsten 1 en 2 hebben bereikt.
- De studenten zullen tijdens een mondeling examen moeten aantonen dat hun niveau van Frans voldoende is om zich vlot te kunnen uitdrukken in het lager onderwijs en dat ze aldus de leeruitkomst 3 hebben bereikt.
- De studenten zullen aan de hand van een uitgebreide didactische opdracht moeten aantonen dat ze de leeruitkomsten 4 en 5 hebben bereikt.

→ Praktisch

- De studenten krijgen meerdere kansen om de basiskennistoets af te leggen. De toetsmomenten worden in onderling overleg bepaald en vervolgens vastgelegd via Toledo Ultra. Het resultaat van de basiskennistoets wordt niet meegenomen in het eindcijfer van het OPO Frans.
- Het examen is mondeling (met schriftelijke voorbereiding) en bestaat uit volgende delen:
  - Een gesprek in het Frans over de didactische opdracht
  - Het vertalen van klasinstructies
  - Een vraag over de tijdens de contacturen aangebrachte grammaticale topics en de woordenschat uit de geselecteerde hoofdstukken *Autres mots* uit *Lexique de base Frans voor de lagere school*.

De coaching bij dit OPO

- De aangeboden coaching staat in functie van de basiskennistoets, de didactische opdracht en het (mondeling) examen.

- Indien interesse: Franse conversatietafels via Teams

De leermiddelen

- Van Craesbeek, L. (2022). Combipakket Frans 1 (Grammaire de base/Lexique de base). Acco.
- Bijmens, H, Buyck, T, Dewaele, K., e.a. (2022). Fan van Frans. Owl Press.
- Studiemateriaal op Toledo Ultra.

Naam docent: Leen Rubbrecht – leen.rubbrecht@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik toon aan dat ik inzicht heb in de religieuze en levensbeschouwelijke ontwikkeling van leerlingen en zie het belang in van een degelijke begeleiding om deze ontwikkeling te kunnen stimuleren.
2. Ik kan het communicatief proces dat nodig is om leerlingen te begeleiden in hun levensbeschouwelijke groei omschrijven en toepassen vanuit een integrale benadering.
3. Ik heb inzicht in het hermeneutisch-communicatief model en kan dit didactisch model toepassen op basisniveau.
4. Ik ontwerp vanuit een basiskennis lesactiviteiten volgens het leerplan vanuit het basisschema leerprocessen religieuze ontwikkeling nl. sfeerschepping, verkennen, verdiepen, verankeren.
5. Ik toon aan dat ik inzicht heb in het ontstaan van zowel het O.T. als het N.T. met Jezus als verbindende figuur. Ik heb inzicht in de verschillende literaire genres, de inhouden en de opbouw van het Oude en het Nieuwe Testament.
6. Ik toon aan dat ik vertrouwd ben met de interpretatiekaders om de Bijbelverhalen (O.T en N.T.) op een goede manier te begrijpen en zinvol over te brengen naar de leerlingen. Hierbij wordt aandacht besteed aan het actualiseren, symboliseren, interculturaliseren van de verhalen in functie van de levensbeschouwelijke groei van kinderen.
7. Ik ontwerp zelfstandig functionele, motiverende en gedifferentieerde lessen volgens de didactische kaders van het godsdienstonderwijs en houd rekening met het actuele leerplan.
8. Ik verantwoord de keuze van didactisch materiaal en de zinvolheid van de leeractiviteiten vanuit een kritische houding en kan dit indien nodig aanpassen, wat leidt tot het verbeteren van de persoonlijke levensbeschouwelijke groei van kinderen en het bereiken van de leerdoelen.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

Algemene topics

- Levensbeschouwelijke groei van kinderen

- Levensbeschouwelijke verhalen (Bijbel- en zin/waardeverhalen)
- Rouw en verlies
- Vieringen kerkelijk jaar
- Interlevensbeschouwelijk leren (leren in dialoog: verhalen, rituelen, stilte en gebed, ...
- Volwaardig godsdienstaanbod ontwerpen

Noot: afhankelijk van wat studenten in de beginsituatie* aangeven, kunnen inhouden – in samenspraak met de groep en afhankelijk van de noden - aangepast worden.

*Voor de zekerheid worden de vragen naar de beginsituatie van elke student in bijlage meegegeven. Op basis van deze beginsituatie zal inhoudelijk een concreter voorstel uitgewerkt worden afgestemd op de noden van de studenten.

- **bijlage 5 voor wie reeds godsdienst geeft** in het eerste semester
- **bijlage 6 voor wie nog geen godsdienst geeft** in het eerste semester

Deze beginsituatie wordt **ten laatste vrijdag 4 december doorgestuurd naar de docent.**

- **Voorlopige en mogelijke concretisering van de inhouden:**

➤ **Eerste lesblok:**

Voorafgaand aan de eerste 2 CU worden volgende onderdelen grondig doorgenomen:

- levensbeschouwelijke groei van kinderen,
- inleiding op het O.T. en N.T. en de
- inleiding op het vernieuwde leerplan

Specifieke vragen hierrond worden doorgestuurd naar de betrokken docent (ten laatste 1 week voor de start van de les).

Tijdens het CU zal

- gericht ingegaan worden op deze vragen
- meteen met een Bijbelverhaal én het vernieuwde leerplan aan de slag gegaan worden om een volwaardig godsdienstaanbod te ontwerpen

Na het CU (al dan niet aansluitend op de eerste 2 CU) wordt on campus een coaching sessie voorzien van 2u. Deze coaching gebeurt i.f.v. de uitwerking van de Bijbelverhaalanalyse horend bij de eerste opdracht. Zie opdracht permanente evaluatie bij Evaluatie

➤ **Tweede lesblok:**

Voorafgaand aan deze 2 CU worden volgende onderdelen grondig doorgenomen

- Communicatieproces binnen de lessen godsdienst
- Kring- en filosofische gesprekken

Tijdens het CU zal:

- er expliciet aandacht gegeven worden aan
  - ⌚ het leerproces binnen een les godsdienst en
  - ⌚ het (inter)levensbeschouwelijk leren via gesprekken rekening houdend met de verschillende niveaus van communicatie
- er ook ruimte zijn om aandacht te besteden aan gerichte onderwerpen (zoals eventueel tot uiting kwam in les 1 en de beginsituatie van studenten).

Na het CU: zie opdracht permanente evaluatie bij Evaluatie

➤ **Derde lesblok:**

Voorafgaand aan deze 2 CU en de aangeboden coaching

- wordt de PowerPoint “uitwerken van een thema” grondig doorgenomen.

Coaching zal voorzien worden op campus waarin de analyse van het thema kan opgestart en/of verder uitgewerkt worden

Tijdens het CU zal:

- er expliciet aandacht gegeven worden aan (inter)levensbeschouwelijk leren
- er aandacht besteed worden aan gerichte onderwerpen zoals bv belangrijke Bijbelse figuren en thema's zoals stilte en gebed, rouw en verlies, kerkelijk jaar...
- én aan de opbouw van een lessenreeks
- zal er verdiepend verder gewerkt worden op wat in vorige lessen aan bod kwam met aandacht voor het uitwerken van een lessenreeks vanuit het nieuwe leerplan

Na het CU: zie eindopdracht bij Evaluatie

➤ **Vierde lesblok:**

Voorafgaand aan deze 2 CU:

- Afhankelijk van wat aan bod kwam in blok 3 en de noden van de studenten. Er zal tijdig doorgegeven worden wat vooraf moet doorgenomen worden.

Tijdens het CU zal:

- er expliciet aandacht gegeven worden aan interlevensbeschouwelijk leren
- er aandacht besteed worden aan gerichte onderwerpen zoals bv belangrijke Bijbelse figuren en thema's zoals stilte en gebed, rouw en verlies, kerkelijk jaar...
- én zal er verdiepend verder gewerkt worden op wat in vorige lessen aan bod kwam met aandacht voor het uitwerken van een lessenreeks vanuit het vernieuwde leerplan

Na het CU: zie eindopdracht bij Evaluatie

- Merk hierbij op dat de inhouden van lesblok 3 en lesblok 4 later in te vullen zijn op basis van de noden van de studenten. De inhouden zullen geen 2x aangeboden worden.
- Tijdens het laatste contactuur wordt ook een afspraak gemaakt voor de mondelinge bevraging en verantwoording bij de eindopdracht.

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- Hou reeds van bij aanvang van het academiejaar rekening met de **planning van onderstaande opdrachten**. Wie parallel werkt, dient hierover van bij het begin duidelijk te communiceren met de parallelleerkracht zodat evaluatieopdrachten behoorlijk uitgevoerd kunnen worden.
- Merk op dat er **voor de evaluatie specifieke verwachtingen** zijn naar de praktijk toe . Zie hieronder. Wanneer deze verwachtingen niet ingelost worden, heeft dit **consequenties** voor wie de evaluatie uitstelt naar EP3. In deze situatie is het dan ook noodzakelijk om meteen contact op te nemen met de betreffende docent zodat deelname aan EP3 mogelijk wordt en effectief kans op slagen biedt.

- Permanente evaluatie:
  - Er wordt na het eerste en ten laatste meteen na het tweede lesblok een les ontworpen en in praktijk gebracht. Meteen na het geven van de les wordt hierop gereflecteerd en wordt deze les samen met de reflectie doorgestuurd naar de docent. Hierop wordt mondelinge feedback gegeven. De student formuleert een aantal actiepunten en zet deze om in de praktijk door deze les opnieuw te geven (al dan niet in een parallelklas). Na de realisatie reflecteert de student zowel op het product als het proces en wordt het geheel in een portfolio/map opgeladen en bijgehouden in functie van het eigen leerproces.
- Eindopdracht:
  - De student werkt vanuit een transversaal terrein een analyse met aansluitende lessenreeks uit met verantwoording van gemaakte keuzes. Deze lessenreeks van minimaal 4 lessen wordt vanuit een integrale benadering ontworpen en in praktijk gebracht.
  - Deze lessen worden in de praktijk uitgevoerd (**merk het belang van een degelijke planning op en hou hier rekening mee**) en voorzien van een reflectie op zowel het proces als het product.
  - Dit geheel wordt opgeladen en wordt mondeling bevraagd en verantwoord tegen de achtergrond van de geziene theorie en didactiek conform de leeruitkomsten.

→ Praktisch:

- Tijdens het laatste CU wordt een moment voor de mondelinge bevraging en verantwoording vastgelegd.
- Herkansen
  - Zie boven wat betreft de specifieke verwachtingen.
  - De student dient in geval van herkansing zelf contact op te nemen met de docent en dit voor 10 juli.

De coaching bij dit OPO

- Er worden 2 coaching sessies voorzien in functie van de opdrachten:
  - Na het 1ste CU en
  - Voor het 3de CU

- (zie boven voor de concrete invulling van beide coachings)
- Mondelinge feedback op praktijklessen (kan steeds gevraagd worden maar is verplicht na de eerste opdracht (permanente evaluatie)
- Mogelijke workshops:
  - Kringgesprekken (levensbeschouwelijke, filosofische, verdiepende vraagstelling...
  - Symboliseren/theologiseren...
  - Creatieve werkvormen: muzische werkvormen (drama, beeld...), materialen laten spreken ...
  - Vanuit noden van studenten

De leermiddelen

- Er zal gebruik gemaakt worden van leermiddelen en cursusmateriaal op Toledo met aanvullingen op www.godsdienstonderwijs.be

Naam docent: Gert Bourgeois – gert.bourgeois@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beheers de inhoudelijke expertise van (psycho)motorische ontwikkelingslijnen vanuit aangereikte kaders.
1. Ik integreer motiverende en passende bewegingsinhouden in leeractiviteiten volgens de vakdidactiek bewegingsopvoeding.
2. Ik creëer zelfstandig functionele bewegingskansen doorheen een schooldag met oog op leren en bevorderen van een gezonde levensstijl.
3. Ik beargumenteer het belang van een gezonde en actieve levensstijl vanuit aangereikte kaders.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Algemeen gedeelte: brede kijk op..., belang van bewegen op school, doelen
- Theoretisch + didactisch gedeelte: (psycho)motoriek
- Praktijkgedeelte: bewegingslessen ontwerpen, uitvoeren en hierop reflecteren

De evaluatie

→ Verwachtingen:

De student houdt een bewegingsportfolio bij, dat bestaat uit twee delen:

- **Observatieopdracht**

Je observeert jouw leerlingen tijdens een bewegingsles, gegeven door een bewegingsmentor. Heb je geen eigen klas, dan mag je zelf een keuze maken welke groep je wil observeren.

Aan de hand van een observatiewijzer, maak je een verslag. Dat verslag laad je op in jouw portfolio tegen 18/1.

- **Praktijkopdracht**

Je werkt 6 bewegingsactiviteiten uit. Deze 6 bewegingsactiviteiten omvatten minstens 1 activiteit bewegend leren, 1 bewegingstussendoortje, 2 bewegingslessen. Hiervoor kan

je gebruik maken van de aangereikte sjablonen.

→ **bewegend leren:** fiche + video-opname

→ **bewegingstussendoortje:** fiche

→ **lessen bewegingsopvoeding:** lesvoorbereiding + verslag bewegingsmentor

In de praktijk geef je minstens 1 activiteit bewegend leren, 1 bewegingstussendoortje en 2 bewegingslessen. In totaal moet je wel aan 6 bewegingsactiviteiten komen. Je mag zelf kiezen bij welke groep (bv. je eigen klas) je deze uitvoert (bv. in je eigen klas, tijdens je stage,...).

- Goed om weten: tijdens je stage verzorg je de LO-lessen. Worden er dan zwemlessen georganiseerd, dan begeleid je een groepje. Je voert dan de begeleidingsopdrachten uit die de bewegingsmentor jou aanbiedt.
- **Examen: op het examen presenteert je de materialen uit jouw bewegingsportfolio.**
  - Je geeft een overzicht van alle uitgevoerde opdrachten.
  - Je presenteert één gegeven bewegingsles.
  - Je toont het beeldmateriaal van één gegeven activiteit bewegend leren en je licht toe.
  - Je krijgt twee inhoudelijke vragen, die gelinkt worden aan de didactiek en de doelen bewegingsopvoeding.
- **De quoterings gebeurt als volgt:**
  - Het bewegingsportfolio: 50%
  - Presentatie: 50%

De eindscore wordt voor 50% bepaald door het bewegingsportfolio en voor 50% door de presentatie. Voor beide onderdelen geldt een minimumvereiste van 50%. Als je op één van beide onderdelen minder dan 50% behaalt, kan je niet slagen voor het opleidingsonderdeel.

→ Praktisch:

Zie informatie hierboven.

De coaching bij dit OPO

- [Vraaggestuurde coaching](#)

De leermiddelen

- [Studiemateriaal op Toledo Ultra](#)
- [Crabbe, C. \(2023\). *Motoriek & didactiek: Bewegen in en om de klas*. Acco](#)

Naam docent: Annika Heremans – annika.heremans@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik beschik over inhoudelijke en vakdidactische expertise van de persoonsgebonden ontwikkeling.
2. Ik illustreer onderbouwd ontwikkelingspsychologische en leerpsychologische expertise met de focus op een krachtige leeromgeving.
3. Ik ontwerp en realiseer lessen waarbij coöperatieve werkvormen een meerwaarde bieden om de doelen van die lessen te behalen.
4. Ik ontwerp en realiseer lessen waarbij de focus ligt op een onderzoekende en kritische houding ten opzichte van AI en sociale media.
5. Ik benader kritisch de vernieuwende tendensen mbt de persoonsgebonden ontwikkeling.
6. Ik verantwoord de keuze voor bepaalde inhoud en onderwijsleeractiviteiten mbt tot de inhoud rond de persoonsgebonden ontwikkeling.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- BLOK 1: ontwikkeling bij lagere schoolkinderen: hoe verloopt de ontwikkeling bij kinderen en hoe kan ik hieraan bijdragen? (specifiek voor lagere schoolkinderen)
  - Socio-emotionele ontwikkeling
  - Cognitieve ontwikkeling
  - Seksuele ontwikkeling
- BLOK 2: Leerstrategieën: hoe zorg ik ervoor dat alle kinderen tot diepgaand leren komen?
  - Leertheorieën
  - Zelfregulerend leren
  - Executieve functies
- BLOK 3: Samenwerken – coöperatief leren: hoe leer ik kinderen de vaardigheden om dit goed te doen?
  - Kenmerken van een goede samenwerking
  - Samenwerkingsvaardigheden

- Werkvormen
- BLOK 4:
  - Digitale geletterdheid: hoe bereid ik leerlingen van de derde graad voor op de digitale toekomst?
  - Kader digitale geletterdheid: computationeel denken - mediawijsheid - omgaan met AI

De evaluatie

→ Verwachtingen:

1. **Een opdracht:** de student kiest 2 van volgende inhoudelijke onderwerpen waar hij/zij minstens 2 lessen indient die aantonen dat men de inhoudelijke uitgangspunten van dat onderwerp vertaalt naar de klascontext. Topics zoals zelfregulatie en samenwerkend leren kunnen geïntegreerd worden in een discipline.
  - a. Seksuele ontwikkeling
  - b. Zelfregulatie
  - c. Samenwerkend leren
  - d. Digitale geletterdheid
2. Bij die lessen wordt een **reflectie** (max. 1 A4) geschreven waarbij men terugblijkt op de les en de link legt naar de theoretische kaders uit dat blok.

→ Praktisch:

- De student kiest zelf wanneer hij/zij de opdracht in zijn/haar POP oplaadt. Uiterste deadline: 5 juni 2027

De coaching bij dit OPO

- Formatieve evaluatie = feedbackmoment (kan tijdens coaching of via Teams)

De leermiddelen

- Alle materiaal komt op Toledo Ultra.

Naam docent: Valerie Diels – valerie.diels@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. In kaart brengen van de specifieke beginsituatie (klasprofiel) op vlak van leerprofiel, leerinteresses en leerstatus.
2. Aanwenden van gestructureerde en semigestructureerd observatietools in functie van het in kaart brengen van de specifieke beginsituatie.
3. Ontwerpen van leer- en ontwikkelingsactiviteiten (van lessen tot leerlijnen tot geïntegreerd aanbod,...) vanuit de beoogde doelen, de kaders van proactief differentiëren en het klasprofiel.
4. Realiseren van leer- en ontwikkelingsactiviteiten, vanuit de beoogde doelen, de kaders van proactief differentiëren en op basis van het klasprofiel.
5. Verhoogde zorg en uitbreiding van zorg voor specifieke leerlingen analyseren, integreren in een zorgaanpak in de klas en uitvoeren.
6. Integreren van brede (wetenschappelijke) vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden in aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten.
7. Integreren van actuele en relevante bronnen, kennis en inzichten in aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten.
8. Aanwenden van de diversiteit van de groep als leer- en ontwikkelkans.
9. Tijdens en na de aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten de leerwinst van alle leerlingen t.a.v. de beoogde leerdoelen en de kwaliteit van het onderwijsleerproces evalueren.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

Het vak 'Praktijk Zorg' bereidt de student in eerste instantie voor op het ontwerpen van een krachtige en uitdagende leeromgeving in functie van gedifferentieerde leernoden van de klasgroep. Dit start vanuit de ontwikkeling van een groeigerichte basishouding.

- Basisfilosofie van differentiatie
- Breed observeren in functie van het klasprofiel
- Theoretische kaders van zorg: Handelingsgericht werken, Inclusie, Universal Design for Learning, Zorgcontinuüm

- Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op vlak van leren en gedrag: leer- en ontwikkelingsstoornissen, cognitief sterk functionerende leerlingen, ASS en AD(H)D in de klas,...

De evaluatie

→ Verwachtingen:

De evaluatie – opdracht is gedifferentieerd op basis van het profiel van de student. De opdracht is op die manier gelijkwaardig voor beide profielen qua niveau maar sluit aan bij de authentieke, dagelijkse professionele context: de klasleraar als ontwerper van inclusieve klaspraktijken en de zorgleraar als ondersteuner van zowel leerlingen als leraren binnen verhoogde zorg en uitbreiding van zorg.

→ Praktisch:

Het verschil zit in de focus van de beroepspraktijk:

- De student beschikt over onderwijskunde en didactische expertise op vlak van differentiatie en zorg.
- De student kan een klasprofiel opstellen en dit aanwenden voor het formuleren van redelijke aanpassingen in functie van specifieke onderwijsbehoeften op vlak van leren en gedrag.
- De student kan een zorgaanpak uitwerken in zowel brede basiszorg als in verhoogde zorg en/of uitbreiding van zorg.
- De student kan actuele en relevante bronnen, kennis en inzichten in aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten gebruiken.

Klasleraar	Zorgleraar
Verantwoordelijk voor een eigen klasgroep.	Ondersteunt meerdere leerlingen, leraren en klasgroepen.
Focus op preventie en brede basiszorg.	Focus op verhoogde zorg en uitbreiding van zorg.
Ontwerpt krachtige leeromgevingen voor alle leerlingen.	Ontwerpt ondersteunings- en begeleidingstrajecten voor specifieke onderwijsbehoeften.

Integreert differentiatie in dagelijkse klaspraktijk.	Ondersteunt differentiatie en inclusie via begeleiding en eventueel co-teaching

➤ **Evaluatie-opdracht voor studenten in functie van klasleraar**

Opdracht: "Van klasprofiel naar inclusieve klaspraktijk"

- **Deel 1: Klasprofiel**

De student:

- stelt een klasprofiel op via breed observeren;
- analyseert de onderwijsbehoeften van de leerlingen op vlak van leren en gedrag;
- positioneert leerlingen binnen het zorgcontinuüm;
- formuleert sterktes, uitdagingen en onderwijsnoden van de klasgroep.

- **Deel 2: Analyse van de bestaande klaspraktijk**

De student onderzoekt:

- in welke mate brede basiszorg reeds aanwezig is;
- welke drempels leerlingen ervaren;
- welke kansen bestaan om UDL-principes sterker te integreren.

- **Deel 3: Ontwerpen en realiseren**

De student werkt:

- minimaal 5 lessen uit (les taal, wiskunde, w.o. en bijkomend 2 lessen uit een leergebied naar keuze);
- volgens UDL-principes;
- met expliciete maatregelen binnen brede basiszorg;
- aangevuld met specifieke differentiatiemaatregelen voor leerlingen van verhoogde zorg en/of uitbreiding van zorg.

De lessen worden effectief gegeven in de eigen klas.

- **Deel 4: Effectanalyse**

De student onderzoekt en beschrijft

- welke leerlingen voordeel haalden uit de aanpassingen;
- welke differentiatiemaatregelen werkzaam waren;
- welke bijkomende ondersteuningsnoden zichtbaar werden.

➤ Evaluatie-opdracht voor studenten in functie van zorgleraar

Opdracht: "Van individuele zorg naar inclusieve klasondersteuning"

- **Deel 1: Klas- en zorganalyse**

De student:

- stelt een klasprofiel op;
- situeert leerlingen binnen het zorgcontinuüm;
- brengt bestaande ondersteuningsmaatregelen in kaart;
- voert (gestructureerde) gesprekken met leerlingen, klaslera(a)r(en), partners in zorg en eventueel ouders.

- **Deel 2: Analyse van twee zorgcasussen**

De student selecteert:

- één leerling in verhoogde zorg;
- één leerling in uitbreiding van zorg.

Voor beide leerlingen beschrijft hij/zij:

- onderwijsbehoeften op vlak van leren en gedrag;
- beschermende factoren;
- belemmerende factoren;
- huidige ondersteuningsmaatregelen;
- aanbevelingen vanuit literatuur.

- **Deel 3: Ontwerpen van inclusieve ondersteuning**

De student ontwikkelt:

Individueel luik

Voor beide leerlingen:

- ondersteuningsplan;
- redelijke aanpassingen;
- concrete materialen en hulpmiddelen.

Klasluik

Daarnaast werkt de student:

- minstens 2 UDL-lessen uit (eventueel samen met de klasleraar);

- gericht op de volledige klasgroep (brede basiszorg);
- realiseert in co-teaching met de klasleraar deze lessen.

Hierdoor toont de student dat zorg niet enkel individueel maar ook preventief en inclusief vorm krijgt.

- **Deel 4: Realisatie en evaluatie**

De student:

- voert de ondersteuningsacties uit;
- observeert het effect op leerling én klas;
- verzamelt feedback van betrokken collega's.

Verwachtingen omtrent planning/voorbereiding:

- Deze stage omvat min. 9 volledige dagen of 18 halve lesdagen (mogelijk in alle leerjaren, behalve in het 1e leerjaar). Deze stagedagen mogen met een tussenpauze worden gepland. Samen met de stagebegeleider wordt een planning opgemaakt in functie van praktijkevaluatie.
- De student realiseert alle bovenstaande opdrachten tijdens deze lesdagen.

Wat zit in de stagemap?

- Algemene richtlijn voor beide profielen: De stagemap bevat telkens drie soorten bewijsstukken. De verdere specificaties worden toegelicht tijdens de lessen:
  - Procesbewijzen:
    - Observatiegegevens
    - Gesprekken
    - Logboeken en notities
  - Productbewijzen:
    - Klasprofiel
    - Gedifferentieerde lesvoorbereidingen
    - Ondersteuningsplannen
    - Ontwikkeld materiaal
  - Resultaatbewijzen:
    - Feedback van klasmentor

- Feedback van stagebegeleider
- Leerlingproducten
- Reflecties
- Effectanalyses
- Zo kunnen de evaluatoren beoordelen wat de student gemaakt heeft, maar ook hoe de student tot keuzes gekomen is en welke impact het handelen heeft gehad in de praktijk.

Wat na de stage?

- De student laadt verschillende zaken op in de eigen POP:
  - Het werkstuk met de proces, product en resultaatsbewijzen.

Hoe wordt het punt voor dit OPO bepaald?

- De beoordeling is gebaseerd op verschillende onderdelen:
  - Feedback van de praktijkbegeleider: omtrent de realisatie van zorg in de klaspraktijk. De praktijkbegeleider voorziet hiervoor de kijkwijzer.
  - Feedback van de aanvangsbegeleider/klasmentor/ directeur omtrent de realisatie van zorg in de klaspraktijk.
  - Feedback van de OPO-verantwoordelijke omtrent het ingediende werkstuk.

De coaching bij dit OPO

- De coaching van dit OPO bestaat uit enerzijds vraaggestuurde coaching rond leervragen van studenten en anderzijds aanbod gestuurde coaching waarbij ingezoomd wordt op specifieke differentiatiewerkvormen in de klas.

De leermiddelen

Onderstaande boeken worden voorzien op de Campus, in het Open Kenniscentrum. U hoeft de boeken dus niet zelf aan te kopen.

- Kennes, A. (2019). All-in: Inclusies lesgeven met UDL. Acco: Leuven.

- Nelson, L.L. (2016). UDL lessen ontwerpen voor iedereen: Universal Design for Learning in de praktijk. Pelckmans: Kalmthout. Malfait, C. (2020). Groeien in executieve functies. Hoe? Zo! Tiel: LannooCampus.
- Heylen, L., Maes, J., & Van Gucht, I. (2013). Differentiatie in de klas. Averbode: CEGO publishers.
- Coppieters, J. (2019). Effectieve feedback in het onderwijs. Leuven: Acco.
- Pameijer, N., Denys, A., Timbremont, B., & Van de Veire, H. (2018). Handelingsgericht werken. Samenwerken aan schoolsucces. Leuven: Acco.
- Horeweg, A. (2024). Handboek gedrag op school. Tiel: LannooCampus.
- De Smet, M., Bultheel, M., & Verachtert, P. (2024). Leidraad differentiatie: Samen naar de meet. Stichting Leerpunt. <https://leerpunt.be>

Praktijk Jonge kind – 5 SP – sem 1

Naam docent: Onderwijskunde: Valerie Diels -- valerie.diels@odisee.be - Aanvankelijk lezen/
schrijven: Evelien Gheeraert – evelien.gheeraert@odisee.be - Aanvankelijk rekenen: Veerle
Wittebolle – veerle.wittebolle@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik toon aan over onderwijskundige expertise te beschikken in functie van de eigenheid van het 1ste leerjaar.
2. Ik integreer vakinhoudelijke en vakdidactische principes van aanvankelijk lezen, schrijven en rekenen in de aangeboden leer- en onderwijsactiviteiten op niveau van het 1ste leerjaar.
3. Ik realiseer leer- en onderwijsactiviteiten in een samenhangend leeraanbod vanuit de beoogde doelen en de beginsituatie van de leerlingen op niveau van het 1ste leerjaar en op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
4. Ik creëer proactief een positief leef- en leerklimaat voor leerlingen van het 1ste leerjaar.
5. Ik herken leervragen en -noden en kan er gepast op inspelen.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- In het opleidingsonderdeel Praktijk – Jonge kind wordt de eigenheid van lesgeven aan jonge kinderen onder de loep genomen. Het vereist een specifieke aanpak om onderwijs af te stemmen op de leef- en beleavingswereld van de 6-jarige die de overstap maakt van de kleuterschool naar de lagere school.
- Volgende leerinhouden komen aan bod in het OPO:
  - Kader voor kindrijp onderwijs met volgende pijlers:
    - Spel
    - Fantasie
    - Concrete ervaringen
    - Beweging en rust
    - Executieve functies
- Vakdidactiek aanvankelijk lezen en schrijven
- Vakdidactiek aanvankelijk rekenen
- Betekenisvol leren in het 1^e leerjaar: vakgeïntegreerd thema in de klas.

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- De student zorgt voor een onderwijsaanbod dat voldoet aan de pijlers van het kader voor kindrijp onderwijs.
- De student past de vakdidactiek van aanvankelijk lezen, schrijven en rekenen toe en speelt in op de specifieke onderwijsbehoeften van jonge kinderen.

→ Praktisch:

- Indien de student in een 1ste leerjaar lesgeeft, kan hij of zij de LUK's voor dit praktijk-OPO bereiken in de eigen klas.
- Indien de student niet in het 1ste leerjaar lesgeeft, organiseert hij of zij een praktijk-weeken in het 1ste leerjaar waarin de LUK's voor dit praktijk-OPO kunnen worden bereikt.

Verwachtingen omtrent planning/ voorbereiding:

- Deze praktijk omvat min. 2 weken. Deze 2 weken mogen met een tussenpauze worden gepland. De inzichten uit de 1ste week kunnen op deze manier worden toegepast bij de uitwerking van de 2de week.
- De student gaat vooraf minstens 2 keer observeren in de klas waar deze praktijk wordt georganiseerd.
- Het is beter om deze praktijk-weeken niet te laat in het semester te plannen. Indien de docenten vinden dat de LUK's bij het einde van de praktijk nog onvoldoende zijn bereikt, kan er gevraagd worden om de praktijk te verlengen. Zorg dus dat hiervoor voldoende ruimte is.

Wat zit in de praktijkmap?

- Een uitvoerige beschrijving van de beginsituatie van de klas en de leerlingen.
- Alle lesvoorbereidingen in een format naar keuze (indien geslaagd voor Praktijk Krachtig onderwijzen)
- Per dag worden reflecties gemaakt. De student stuurt lessen bij op basis van de nieuwe inzichten, reflecties, observaties,...
- Het reflectieverslag

Wat na de praktijk?

- De student laadt verschillende zaken op in de eigen POP:
  - VOOR ONDERWIJSKUNDE: Geïntegreerde les met verantwoording van de gemaakte keuzes vanuit de pijlers van het kader voor kindrijp onderwijs.
Deze les voldoet aan volgende criteria:
    - **Betekenisvolle inhouden**
      - De les sluit aan bij de leef- en belevingswereld van jonge kinderen.
      - De gekozen inhouden zijn relevant, rijk en ontwikkelingsgericht en sluiten aan bij de minimumdoelen.
      - De les biedt mogelijkheden tot verwondering, exploratie en actief leren.
    - **Afstemming op jonge kinderen**
      - De student vertrekt vanuit de beginsituatie van de klas.
      - De gekozen leeractiviteiten zijn ontwikkelingsgeschikt.
      - De organisatie, materialen en begeleiding ondersteunen betrokkenheid en leerwinst.
    - **Doelgerichte inzet van de gekozen pijlers uit het kader voor kindrijp onderwijs**
      - De keuze voor de pijlers is onderbouwd vanuit de beginsituatie.
      - De gekozen pijlers zijn zichtbaar aanwezig in de les.
      - De student zet de pijlers didactisch doordacht in om het leren van jonge kinderen te ondersteunen.
    - **Kwaliteit van het didactisch handelen**
      - De les kent een logische opbouw.
      - De werkvormen zijn activerend en passend bij jonge kinderen.
      - De student zorgt voor een rijk en ondersteunend leerklimaat.
    - **Reflectievermogen**
      - De student analyseert de impact van de gekozen pijlers op het leren en de betrokkenheid van de kinderen.
      - Sterktes en groeipunten worden benoemd en onderbouwd.
  - VOOR NEDERLANDS: Verzameling van praktijkvoorbeelden waarmee je aantoont en verantwoordt dat je de vakinhoudelijke en vakdidactische principes van aanvankelijk lezen en schrijven hebt geconcretiseerd:

- sterke tekenklankkoppelingen
- expliciete leesinstructie
- automatiseren: woord- en tekstniveau
- aanvankelijk spellen
- (geïntegreerd) functioneel lezen/schrijven
- VOOR WISKUNDE: 1 gefilmde volledige les aanvankelijk rekenen waarmee je aantoont de vakdidactische principes van aanvankelijk rekenen toe te passen en dit met bijhorende volledig uitgewerkte lesfiche.
- Deadline opladen: eigen keuze (ten laatste aanvang examenperiode)

De coaching bij dit OPO

- De coaching is vraaggestuurd en kan over de voorbereiding/ het bijsturen van de praktijk gaan.

De leermiddelen

- Zie Toledo Ultra voor de leermiddelen

Praktijk 3de graad – 5 SP – sem 2

Naam docent: Gert Bourgeois & Sonja De Lange – gert.bourgeois@odisee.be - sonja.delange@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik toon aan over onderwijskundige expertise te beschikken in functie van de eigenheid van de derde graad.
2. Ik integreer brede vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden in aangeboden leer- en onderwijsactiviteiten op niveau van de 3e graad.
3. Ik realiseer leer- en onderwijsactiviteiten in een samenhangend leeraanbod vanuit de beoogde doelen en de beginsituatie van de leerlingen op niveau van de 3e graad op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
4. Ik creëer proactief een positief leef- en leerklimaat vanuit een basiskennis over zaken die bevorderend en belemmerend zijn voor leren en ontwikkelen voor leerlingen van de 3e graad.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Het tienerkader:
  - Wie is de tiener?
  - Hoe leert de tiener?
  - Hoe motiveren we een tiener om te leren?
  - Tienergedrag, bestaat dat wel?
  - Wat zijn de interesses van een tiener?
  - ...
- Vanuit het tienerkader onderzoeken we hoe we onderwijs in de derde graad kunnen afstemmen op 3 vlakken: inhoudelijk vlak, didactisch vlak, pedagogisch vlak.
  - Op inhoudelijk vlak:
    - Onderzoek van de minimumdoelen en de leerplandoelen in de 3de graad
      - Betekenisvol en kennisrijk onderwijs in de derde graad.
      - Hoe met inhouden aansluiten bij de interesses van tieners?

- Hoe rekening houden met het denkvermogen van tieners (cfr. Abstract denken)?
- Inhouden selecteren waarmee tieners zelf leren nadenken, redeneren en debatteren,...
- Inhouden selecteren die tieners nieuwsgierig maken en waarmee we hun verbeelding stimuleren.
- Inhouden selecteren die aansluiten bij de socio-emotionele ontwikkeling van tieners.
- Hoe zorgen dat inhouden worden gekozen vanuit een diverssensitief perspectief?
- ...
- Op didactisch vlak:
  - Didactische keuzes om tot een rijke en gestructureerde leeromgeving te komen:
    - Via complexere werkvormen
    - Inzetten op zelfstandig leren vs werken met EDI
    - Kiezen voor werkvormen rond onderzoekend leren
    - Thematisch werken in de derde graad
    - Differentiatie-werkvormen
    - Werkvormen die aanzetten tot nadenken, redeneren, debatteren,...
    - Welke leermiddelen kiezen voor een rijke leeromgeving?
    - Zorgen voor een sterke organisatie.
    - Onderzoek naar hoe de begeleidingsstijl aan te passen aan de noden van tieners.
- Op pedagogisch vlak:
  - Bij het ontwerpen van jouw lessen en klaswerking de pedagogische keuzes afstemmen op de specifieke beginsituatie van de tieners van jouw klas.
    - Growth mindset: vertrekken vanuit de mogelijkheden van tieners
    - Onderzoek naar de grenzen van de tiener.
    - Hoe inspelen op de emotionele ontwikkeling van tieners?
    - Inspelen op het belang van sociale interacties voor tieners.

- Klasmanagement in de derde graad.

De evaluatie

→ Verwachtingen:

De student zorgt voor een onderwijsaanbod dat voldoet aan de criteria van lesgeven vanuit het tienerkader.

- Op inhoudelijk vlak:
  - Aansluiten bij de minimumdoelen 3de graad
  - Een geïntegreerd thema op maat van tieners
  - Betekenisvolle en kennisrijke lessen
- Op didactisch vlak
  - Kiezen voor werkvormen en instructievormen die aangepast zijn aan het niveau van een derde graad. Hierbij inzetten op:
    - Zelfstandig leren
    - Onderzoekend leren
    - Directe en verlengde instructies, afhankelijk van de noden van de kinderen
    - Gebruik van complexere werkvormen
    - ...
- Op pedagogisch vlak
  - Zorgen voor een aangepast leer- en leefklimaat.

→ Praktisch:

Je geeft les in de derde graad?	Je geeft niet in de derde graad les?
- Je hoeft geen praktijk in een andere klas te organiseren. - Je mag materiaal uit jouw eigen onderwijsaanbod inzetten om aan te tonen dat je de LUK's "Praktijk Derde graad" hebt verworven. Dit materiaal omvat:	- Je organiseert 1,5 week praktijk in het vijfde of het zesde leerjaar. - De praktijk deel je op in 2 delen: ○ Deel 1: 2,5 dagen ○ Deel 2: 1 week

- o Een beschrijving van de beginsituatie van jouw klas en de leerlingen. - o Een geïntegreerd thema, dat eveneens voldoet aan de criteria van het tierkader. - o Minstens 2 lessen uit de andere domeinen die beantwoorden aan de criteria van het tienerkader. - Het ontwerpen van de lessen mag in een format naar keuze. Volgende zaken moeten wel voldoende beschreven zijn: - o Beginsituatie - o Leerplandoelen - o Lesdoelen - o Inhoudsanalyse - o Lesopbouw/ organisatie - Je laadt het materiaal op in jouw POP - o Beschrijving beginsituatie - o Jouw thema (brainstorm + uitwerking) - o Minstens 2 lessen per domein (wiskunde, taal, godsdienst, bewegingsopvoeding, Frans,...) - o Reflecties over de lessen, het thema,...	- o De 2 delen hoeven niet onmiddellijk na elkaar worden gepland. - In deel 1 leer je de klaswerking en de leerlingen kennen en oefen je in het lesgeven aan leerlingen van de derde graad. Je hebt keuze uit verschillende mogelijkheden: - o Je geeft zelf (alle) lessen. - o Je werkt in co-teaching met de klasleerkracht en/ of de zorgleerkracht. - o Je organiseert lesson-study - o .... - In deel 2 (1 week praktijk) geef je alle lessen zelf! - o Een geïntegreerd thema op maat van tieners - o Alle andere lessen waarbij je ook aan de slag gaat met de criteria van het tienerkader. - Het ontwerpen van de lessen mag in een format naar keuze. Volgende zaken moeten wel voldoende beschreven zijn: - o Beginsituatie - o Leerplandoelen - o Lesdoelen - o Inhoudsanalyse - o Lesopbouw/ organisatie

	- Je laadt het materiaal op in jouw POP - o Beschrijving beginsituatie - o Jouw thema (brainstorm + uitwerking) - o Minstens 2 lessen per domein (wiskunde, taal, godsdienst, bewegingsopvoeding, Frans,...) - o Reflecties over de lessen, het thema,...

- Tijdens 1 van de coachingsessies leg je jouw plan van aanpak voor aan 1 van de docenten (Gert Bourgeois of Sonja De Lange)
- Wat na deze praktijk-weeken?
  - De student laadt verschillende zaken op in de eigen POP
    - De beginsituatie van de klas en de leerlingen
    - Het thema
    - 2 lessen per domein (wiskunde, taal, godsdienst, bewegingsopvoeding, Frans,...)
    - Een A4 waarop kort en overzichtelijk wordt geschetst wat op de presentatiebeurs zal worden getoond.
  - Tijdens de examenperiode wordt een presentatiebeurs in de vorm van een praktijkmarkt georganiseerd. Tijdens deze presentatie toont de student aan dat hij/ zij inzicht heeft in het tienerkader. Dit gebeurt door volgende zaken:
    - Verantwoording voor de gemaakte keuzes bij het ontwerpen van de lessen en het thema vanuit de criteria van het tienerkader.
    - Gekregen inzichten na de stage.
    - De student gebruikt materiaal uit de stage om inzichten concreet te maken.
    - Voor meer uitleg over deze presentatie: zie Toledo.
- Hoe wordt het punt voor dit OPO bepaald?
  - De beoordeling is gebaseerd op verschillende onderdelen:

- Feedback van de praktijkbegeleider: omtrent de realisatie van de lessen en het thema in de praktijk. De docent gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
- Feedback van de aanvangsbegeleider/ klasmentor/ directeur: omtrent de realisatie van de lessen en het thema in de praktijk. De docent gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
- Feedback van de docenten/ OPO-verantwoordelijken: omtrent de lessen/ het thema/ de verantwoording die werden opgeladen in de POP
- Feedback van de docenten/ OPO-verantwoordelijken: omtrent de presentatiebeurs.
- De reflecties van de student

De coaching bij dit OPO

- De coaching is vraaggestuurd en kan over de voorbereiding/ het bijsturen van de praktijk gaan.
- 1 verplichte coachingssessie waarop je jouw plan van aanpak voorlegt. Volgende zaken komen daarbij aan bod:
  - In welk format bereid je de lessen voor? Hoe worden lesvoorbereidingen gemaakt?
  - Bespreken van het gekozen thema.
  - Voor de studenten die niet in de eigen klas lesgeven: hoe worden de 2,5 dagen ingevuld?

De leermiddelen

- Zie Toledo Ultra voor de leermiddelen

Persoonlijke en professionele ontwikkeling – 5 SP – jaarvak

Naam docent: Gert Bourgeois -- gert.bourgeois@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik onderzoek wie ik ben als individu, wat voor mij belangrijk is en hoe mijn persoonlijke focus richting geeft aan mijn ontwikkeling tot leraar.
2. Ik ontwikkel en versterk mijn professioneel handelen door systematisch en kritisch te reflecteren en wetenschappelijke inzichten te benutten.
3. Ik onderzoek wie ik ben als leerkracht binnen het team en de schoolcontext, en hoe ik bijdraag aan een gedeelde visie en samenwerking.
4. Ik kan mijn eigen overtuigingen kritisch onderzoeken om verder te ontwikkelen, zodat ik bewust en inclusief kan omgaan met diversiteit in mijn klaspraktijk.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- Er zijn 4 thema's die aan bod komen. Elke thema omvat actualiteit, inhoudelijke kaders en een methodiek die toegepast wordt in reflectiegroepen.
  - Thema 1: Ik als individu
U onderzoekt wie u bent, wat voor u belangrijk is en hoe uw persoonlijke focus richting geeft aan uw groei tot leerkracht.
  - Thema 2: Ik als zij-instromer
U kijkt terug naar uw professioneel verleden en uw professionele toekomst.
  - Thema 3: Ik als leerkracht
U verkent hoe u kan ontwikkelen tot een bewuste leerkracht en hoe uw professionele identiteit samenhangt met leerkracht zijn.
  - Thema 4: Ik als leerkracht in een team
U bekijkt wie u bent als leerkracht binnen het team en binnen de schoolcontext en hoe u bijdraagt aan een gedeelde visie en samenwerking.
  - Thema 5: Ik als leerkracht in de samenleving
U herkent hoe maatschappelijke ontwikkelingen uw onderwijspraktijk beïnvloeden en hoe u daar als leerkracht bewust mee omgaat.

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- **Er zijn verschillende opdrachten:**

- Vooropdrachten: je maakt 4 vooropdrachten
- Verwerkingsopdrachten: je maakt 4 verwerkingsopdrachten
- Reflectieopdrachten: je maakt 2 verwerkingsopdrachten

- Er zijn 4 thema's die we gezamenlijk behandelen. Bij elk thema hoort een vooropdracht en een verwerkingsopdracht.

1. De vooropdracht omvat (keuze uit 2 opdrachten):

- **ofwel:** een voorbereidende leesopdracht waarbij je de inhoud van voor de volgende sessie voorbereidt. Je kiest zelf de vorm (bv. mindmap,...). Daarnaast formuleer je twee vragen die je jezelf stelt bij de inhoud van de tekst.
- **ofwel:** een case die je voorbereidt. De case komt uit je eigen werkcontext en kan gelinkt worden aan het thema dat behandeld zal worden.

→ Voor de vooropdrachten zijn er op Toledo sjabloons beschikbaar. Meer uitleg krijg je tijdens de eerste les. Upload jouw opdracht als PDF in jouw persoonlijk portfolio, ten laatste vier dagen vóór de volgende sessie van start gaat.

2. De verwerkingsopdracht omvat (keuze uit 2 opdrachten):

- **ofwel:** Een beschrijvend verslag waarin je duidelijk maakt hoe het kader jou helpt om jezelf/jouw ervaring of beleving te begrijpen en welke groeikansen je ziet.
- **ofwel:** een reflectieverslag over de behandelde case.

→ Voor de verwerkingsopdrachten zijn er op Toledo sjabloons beschikbaar. Meer uitleg krijg je tijdens de eerste les. Upload jouw opdracht als PDF in jouw persoonlijk portfolio, ten laatste vier dagen vóór de volgende sessie van start

gaat.

3. De reflectieopdracht:

- Deze opdracht kan je uitvoeren in jouw eigen praktijk en/of tijdens jouw praktijk voor het OPO jongste kleuters of oudste kleuters (EBAKO) / het OPO eerste leerjaar of derde graad (EBALO).

Er worden op Toledo enkele reflectiekaders aangeboden en kort toegelicht tijdens de les. Het is de bedoeling dat je reflecteert op jouw praktijkervaring d.m.v. de reflectiekaders die jou aangeboden worden vanuit de opleiding (zie Toledo). Je mag zelf kiezen welke reflectiekaders je hanteert.

Gespreid over het opleidingsjaar zal je 2 reflectieopdrachten indienen. Je plaatst het reflectieverslag in je portfolio bij het OPO waarvoor je stage liep, alsook het OPO Praktijk identiteit in diversiteit.

- Reflectie eerste semester:
  - Jouw verslag dien je in als PDF via jouw persoonlijk portfolio tegen ten laatste 29/1.
- Reflectie tweede semester:
  - Jouw verslag dien je in als PDF via jouw persoonlijk portfolio tegen ten laatste 21/5.

→ in een handig document dat jou aangeboden wordt, hou je overzicht bij van alle opdrachten.

→ Praktisch:

- Zie informatie hierboven

De coaching bij dit OPO

- Op vraag worden individuele coachingsmomenten georganiseerd. De meeste gaan online door.

De leermiddelen

- [Leermiddelen in Toledo Ultra](#)
- [Portfolio](#)

Naam docent: Annika Heremans – annika.heremans@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik toon aan over onderwijskundige expertise te beschikken.
2. Ik breng de beginsituatie (breed en specifiek) in kaart.
3. Ik ontwerp zelfstandig leer- en ontwikkelingsactiviteiten (van lessen tot leerlijnen tot geïntegreerd aanbod,...) vanuit de beoogde doelen en de beginsituatie van de lerenden op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
4. Ik integreer brede vakinhoudelijke en vakdidactische kennis en vaardigheden in aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten.
5. Ik realiseer zelfstandig gedurende een aaneengesloten en langere periode leer- en ontwikkelingsactiviteiten vanuit de beoogde doelen, de beginsituatie van de lerenden op basis van wetenschappelijk onderbouwde onderwijskundige inzichten.
6. Ik evalueer zelfstandig tijdens en na de aangeboden leer- en ontwikkelingsactiviteiten de leerwinst van alle lerenden t.a.v. de beoogde leerdoelen en de kwaliteit van het onderwijsleerproces.

Welke inhoud en komen in dit OPO aan bod?

- Het doel in deze sessies is om stil te staan bij hoe we een krachtige leeromgeving kunnen creëren. De voornaamste focussen zijn:
  - Welbevinden en betrokkenheid
  - Beginsituatie
  - De nieuwe minimumdoelen – leerplannen (KOV/OVSG/GO!)
  - Doelgerichte lessen ontwikkelen
  - Effectieve didactiek in het lager onderwijs (Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek en Expliciete Directe Instructie).
  - Visie op differentiatie en onderzoeken van binnenklasdifferentiatie en UDL in de praktijk

De evaluatie

→ Verwachtingen:

Opdracht 1

- Je realiseert 9 halve dagen (of combineert dit met een ander praktijk-OPO) waarbij de focus ligt op doelgerichte lessen ontwerpen en de eerste stappen gezet worden qua differentiatie.
- Alle lessen van die halve dag in een format naar keuze met minstens volgende elementen: beginsituatie, doelen (leerplandoelen en lesdoelen), inhoudsanalyse, lesverloop, visualisatie voor de leerlingen
- Je plant deze momenten zelf in en deelt deze in een gedeeld document (op je POP)

Opdracht 2

- Analyse van de beginsituatie op school-, klas- en leerlingenniveau en 5 voorbeelden van hoe dit vertaald wordt in de (eigen) klaspraktijk. In deze analyse worden minstens volgende zaken opgenomen:
- Visie en pedagogisch project school en de vertaling ervan naar je klaswerking
- Leerkansen in de buurt en concreet maken hoe je deze kan inzetten in je aanbod
- Klaswerking en klassamenstelling (beeld en noden van de klas, beeld en noden van de leerlingen)
- Leerstatus, leerprofiel en interesses van leerlingen
- ...

Opdracht 3

Om te bewijzen dat je met de inhouden uit dit OPO in de praktijk aan de slag gaat, krijg je volgende keuze:

- **OPTIE 1:**
  - Twee **lesvoorbereidingen** met aandacht voor doelgericht werken. In één van de lessen wordt er gedifferentieerd. Handleidingen kunnen gebruikt worden als inspiratie maar de student past deze lessen aan in functie van de beginsituatie en de geziene didactiek op de hogeschool.
  - **Twee filmpjes van de uitvoering** (50' per les) waarbij je doelgericht en (voor 1 les) gedifferentieerd lesgeeft. Je voorziet bij deze lessen een overzicht met tijdsaanduiding.

- **OPTIE 2:**

- Je plant één van de praktijkmomenten op een moment dat de docent op **bezoek** kan komen. Tijdens dat bezoek toon je aan dat je doelgerichte lessen kan realiseren én de eerste stappen zet in differentiatie.
- Je dient één gedifferentieerde **lesvoorbereiding** in. Handleidingen kunnen gebruikt worden als inspiratie maar de student past deze lessen aan in functie van de beginsituatie en de geziene didactiek op de hogeschool.

DEADLINE	
SEMESTER 1	SEMESTER 2
De student laat ten laatste op 31/10/2026 weten welke optie men verkiest.	De student laat ten laatste op 31/03/2027 weten welke optie men verkiest.

Opdracht 4

Je **reflecteert** op deze lessen en kan gemaakte **keuzes onderbouwen** vanuit een wetenschappelijk onderwijskundig kader.

→ Praktisch:

DEADLINES	
SEMESTER 1	SEMESTER 2
• Opdracht 1: ○ doorheen het eerste semester ○ plannen opladen op POP • Opdracht 2: ○ 31/12/2026 ○ opladen op POP • Opdracht 3 ○ 31/12/2026 ○ opladen op POP (een student die kiest voor optie 2 plant dit)	• Opdracht 1 ○ doorheen het tweede semester ○ plannen opladen op POP • Opdracht 2 ○ 10/06/2027 ○ opladen op POP • Opdracht 3 ○ 10/06/2027 ○ opladen op POP (een student die kiest voor optie 2 plant dit)

praktijkmoment ten laatste op 15 januari 2027)	praktijkmoment ten laatste op 5 juni 2027)
• Opdracht 4 - o 16/01/2027 - o opladen op POP	• Opdracht 4 - o 17/06/2027 - o opladen op POP

De coaching bij dit OPO

- Doelen – leerinhouden: voor alle studenten (dus ook studenten 60 SP kunnen aansluiten) – aanbod
- Samen naar een les kijken (video maar kan eventueel ook live?) en analyseren – aanbod
- Lesvoorbereidingen – vraaggestuurd
- Differentiatie – vraaggestuurd

De leermiddelen

Volgende bronnen zijn aanbevolen:

- Hollingsworth, J., & Ybarra, S. (2020). Expliciete directe instructie 2.0. Tips en technieken voor een goede les. Huizen : Pica.
- Leerpunt (2025). Differentiatie: samen naar de meet: Leidraad voor het basisonderwijs. <https://leerpunt.be/leidraden/differentiatie-onderwijsachterstand-wegwerken>
- Leerpunt (2025). Onderwijs vanuit hoge verwachtingen: Leidraad voor het basisonderwijs. <https://leerpunt.be/leidraden/hoge-verwachtingen>
- Schelfhout, W., & Tanghe, E. (2023). Algemene didactiek. Didactisch referentiekader voor lesvoorbereidingen en lesanalyse. Leuven: Acco.
- Struyven, K., Gheysens, E., Coubergs, C., De Doncker, H., & De Neve, D. (2019). Binnenklasdifferentiatie in de praktijk. Ieders leer-kracht realiseren. Leuven: Acco.
- Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. A. (2019). Wijze lessen: twaalf bouwstenen voor effectieve didactiek. Meppel: Ten Brink Uitgevers

Praktijk Diverssensitief lesgeven – 5 SP – sem 1

Naam docent: Karen Mafrans & Sarah Van Endert – karen.mafrans@odisee.be - sarah.vanendert@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik geef diversiteitsresponsief les.
2. Ik wend de diversiteit van de groep aan als leer- en ontwikkelkans.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Ik kan de basisprincipes van sociale rechtvaardigheid en diversiteit uitleggen en mijn keuzes in de praktijk op basis hiervan onderbouwen.
- Ik kan ontwikkelingspsychologische inzichten over vooroordelen, identiteit en zelfbeeld bij kinderen toelichten en doelbewust hanteren om tot een inclusieve leeromgeving te komen.
- Ik kan verschillende vormen van diversiteit in de klas identificeren.
- Ik kan strategieën toepassen om de diversiteit van mijn klas te waarderen en te benutten als leer- en ontwikkelkansen.
- Ik kan reflecteren op mijn eigen referentiekaders en die van anderen.
- Ik kan mijn persoonlijke en professionele referentiekader bijsturen in functie van het realiseren van sociaal rechtvaardig onderwijs.
- Ik kan de volgende vormen van inclusieve (vak)didactiek en pedagogiek benoemen en toepassen in de lespraktijk:
  - UDL en differentiatie
  - Executieve functies
  - Hoge verwachtingen
  - Spiegels en Ramen
  - Non-discriminatie
  - Normaliteit
- Dialoog en samenwerking
- Ik kan gesprekken voeren met kinderen over diversiteit en sociale rechtvaardigheid
- Ik kan evalueren of een schoolbeleid diversiteitsresponsief is.

De evaluatie

→ Verwachtingen:

- Je brengt als voorbereiding op je stage de diversiteit van de klas in kaart in de vorm van een analyse van de beginsituatie aan de hand van een aantal observatietools.
- Tijdens 1 week stage realiseer je de volgende zaken en neem je deze op in je stagemap:
  - Je ontwerpt en realiseert een geïntegreerde lessenreeks of project (W.O. gecombineerd met andere domeinen) van 3 x 2 lesuren waarin je de diversiteit van de klas hebt benut als leer- en ontwikkelkansen, al dan niet in samenwerking met ouders. Je evalueert de impact hiervan op de kinderen (zie leerinhoud 4).
  - Je ontwerpt en realiseert voor elk domein een lesfiche waarin telkens enkele vormen van inclusieve didactiek en pedagogiek aan bod komen. In al deze voorbereidingen moet elke vorm moet in totaal minstens één keer worden toegepast. Deze worden uitgevoerd in de praktijk (zie leerinhoud 7). .
  - Je ontwerpt en realiseert één activiteit waarin diversiteit en/of sociale rechtvaardigheid bespreekbaar wordt gemaakt in de klas. Je houdt hierbij rekening met de veelvoorkomende valkuilen. Je kan dit integreren in je project. (zie leerinhoud 8).
- De volgende zaken plan je zelf in doorheen het semester en worden opgeladen in het POP ten minste één dag voor je mondelinge presentatie:
  - Je brengt je persoonlijk referentiekader in kaart (vb. aan de hand van een identity map of een poster) en reflecteert over hoe dit jouw denken en handelen beïnvloedt. Dit is het vertrekpunt om te kunnen reflecteren over je impliciete en expliciete bias. Je houdt een dagboek bij (geschreven, audio of video) waarin je minstens 5 keer reflecteert aan de hand van de Dual Process Theory van Daniel Kahneman. Je formuleert hier telkens ook een aantal persoonlijke groeipunten waaraan je wil werken (leerinhouden 5 & 6).
  - Je neemt het beleid van je school onder de loep en analyseert of er maatregelen worden genomen met betrekking tot diversiteit (socio-economisch, etnisch, gender...). Je formuleert een aantal sterktes en aanbevelingen voor verbetering. Richtlijn is 2 A4's (leerinhoud 9).
- Je presenteert aan de hand van een poster, Powerpoint, Prezi, Canva,... aan het einde van het semester jouw groei m.b.t. het OPO en de interventies die jij deed om diversiteitsresponsief les te geven. Je beargumenteert deze interventies op basis van

kennis over diversiteit, sociale rechtvaardigheid en ontwikkelingspsychologische kaders (leerinhouden 1 & 2).

→ Praktisch:

- Je kan de LUK's voor dit praktijk-OPO bereiken in de eigen klas.
- Het is beter om deze stage niet te vroeg in het semester te plannen zodat je de tijd hebt om de inhouden grondig door te nemen en te reflecteren.
- Aan het begin van je praktijkweek zijn alle nodige documenten (lesfiches van elk domein + lessenreeks diversiteit + brede beginsituatie) aanwezig in je stagemap en opgeladen in het POP.
- De beoordeling is gebaseerd op verschillende onderdelen:
  - Feedback van de praktijkbegeleider: omtrent de realisatie van de lessen en het thema in de praktijk. De docent gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
  - Feedback van de aanvangsbegeleider/ klasmentor/ directeur: omtrent de realisatie van de lessen en het thema in de praktijk. De docent gebruikt hiervoor de voorziene kijkwijzer.
  - Feedback van de docenten/ OPO-verantwoordelijken: omtrent de lessen/ het thema/ de verantwoording die werden opgeladen in de POP
  - Feedback van de docenten/ OPO-verantwoordelijken: omtrent de mondelinge presentatie

De coaching bij dit OPO

- Intervisie over de reflectiemodellen.
- Coaching bij de portfolio-opdrachten, vertrekkend vanuit vraag van de student.

De leermiddelen

- Leermiddelen op Toledo Ultra.
- Portfolio in het POP.

Praktijk Positief en verbindend Leefklimaat – 10 SP – sem 2

Naam docent: Nora Coulommier & Ruth Alberts – nora.coulommier@odisee.be - ruth.alberts@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. De student creëert proactief een positief en verbindend leefklimaat doordat ik in mijn handelen laat zien dat ik gevoelig en receptief ben voor zaken die bevorderend zijn voor leren en ontwikkelen.
2. De student neemt leiding over het leer- en leefklimaat door in te spelen op gedragingen en groepssprocessen van de lerenden om het welbevinden en de leerkansen van alle lerenden te vrijwaren. In meer complexe situaties stem ik af met andere actoren.
3. Ik herken opvoedingsvragen en -noden en kan er gepast op inspelen.

Welke inhoud en komen in dit OPO aan bod?

Het eigen handelen op vlak van:

- Het begeleiden van de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en de groep
  - Gebruik makend van inzichten in Sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, groepsdynamica, pestpreventie, -aanpak (de ontwikkeling en begeleiding van kinderen in groep), werken aan leerondersteunende vaardigheden bij kinderen (materialen SEL, executieve functies)
- Positieve relatie leerkracht -leerlingen -groep
  - Warme houding, gesprekstechnieken, actief luisteren, conflicthantering, verbindend communiceren
- Klasmanagement/gedragsmanagement/ opvoedend handelen/doeltreffend klasbeheer
  - Positieve discipline/ leiderschap
  - Routines, regels, afspraken, structuur brengen via duidelijkheid en voorspelbaarheid
  - (Visie op) straffen en belonen (gedragstheorie versus ABC motivatie)
  - Herstelgericht werken

De evaluatie

→ Verwachtingen

- De evaluatie van dit OPO bestaat uit 2 delen:
  1. Het uitvoeren van een scan (zie toelichting tijdens eerste les) als analyse van een klascontext. Hieruit ga je 2 doelen selecteren en vervolgens aan elk doel minstens 1 actie koppelen en uitvoeren.

De scan voer je uit in de klas waarin je je praktijk realiseert (eigen klas of stage klas)

Om tot goede acties te komen ga je verdere bronnen raadplegen en met collega's in gesprek (dit laatste ook vermelden in je werk). Je voert de acties ook uit.
  2. Het op voldoende wijze realiseren van een positief verbindend leefklimaat in een klas. De bovenstaande LUK's zijn daarin richtinggevend.

Wanneer je in een eigen klas staat, kan je in overleg met je praktijkbegeleider zelf een periode inplannen. Wanneer je niet in een eigen klas staat, plan je een praktijkperiode in van minstens 2 weken in 1 klas om deze praktijk (en de acties) te kunnen uitvoeren. Een combinatie met een andere stage zoals 3^e graad is zeker mogelijk.

- Je plant met je praktijkbegeleider en je aanvangsbegeleider of directie een observatie in. Tijdens die observatie wordt het handelen op vlak van een positief en verbindend leefklimaat geobserveerd. Er wordt gekeken naar de manier waarop u de leeruitkomsten bereikt aan de hand van een observatiedocument (zie Toledo).

→ Praktisch:

- Je kan deze praktijkopdracht combineren met een ander praktijk OPO
- Na de stageperiode dien je volgende zaken in:
  - De uitgevoerde scan, de acties en de verantwoording van de gekozen acties aangevuld met je reflectie. (werkstuk)
  - De observatieverslagen inzake de realisatie van het positief leefklimaat
  - Eventuele andere feedback bv vanuit leerlingen, vanuit coaching

- Al deze materialen worden opgeladen in het mapje 'Praktijk Positief en verbindend leefklimaat' in zijn of haar eigen POP. Deadline: de laatste lesweek (verlaten van de deadline is mogelijk in overleg met de docenten).

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching

De leermiddelen

- Struyf, E., De Neve, D., Leroy, A., & Vets, S. (2025). *Effectief klasmanagement en een veilig klasklimaat dat leren ondersteunt: Van grenzen stellen tot verbinden (inspiratiegids)*. Universiteit Antwerpen en KdG Hogeschool. (online via Toledo)
- Verdere bronnen via Toledo en in functie van eigen acties en noden.

Naam docent: Sonja De Lange & Katrien Vandenberghe – sonja.delange@odisee.be --
katrien.vandenberghe@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. De student onderzoekt wat leren is en hoe een persoon leert.
2. De student onderzoekt verschillende onderwijsvisies met de bedoeling een eigen visie te ontwikkelen omtrent betekenisvol leren.
3. De student streeft betekenisvol leren na bij het vormgeven van de eigen onderwijspraktijk.

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- Tijdens het OPO vertrekken we vanuit deze onderzoeksvraag: “Wat betekent onderwijs dat inzet op betekenisvol leren voor mij en hoe kan ik vanuit mijn visie mijn onderwijspraktijk vormgeven zodat betekenisvol leren bij de kinderen wordt nagestreefd?”
- We vertrekken daarbij vanuit een kritisch onderzoek van verschillende onderwijsvisies/ kaders/ methodes als inspiratiebronnen. Onderwijsvisies die hierbij aan bod kunnen komen:
  - Visie in ons huidig Vlaams onderwijsbeleid: een kennisrijk curriculum
  - Visie van een school, visie van de koepel: het pedagogisch project van de school
  - Andere onderwijsvisies:
    - Ervaringsgericht onderwijs
    - Ontwikkelingsgericht onderwijs
    - Ontwikkeld onderwijs
    - De 21ste eeuwse vaardigheden
    - Methodeschoolonderwijs
    - Leren van de Kunst
    - Projectonderwijs
    - Urban education
    - Outdoor learning

- Onderzoekend leren
- Dalton-onderwijs
- ...
- Het ontwikkelen van een eigen visie op betekenisvol leren. Wat betekent betekenisonderwijs voor mij?
- Vertalen van de eigen visie naar acties voor de eigen praktijk (micro- en mesoniveau). Hoe zorg ik er dus voor dat mijn onderwijspraktijk nog betekenisvoller wordt?

De evaluatie

→ Verwachtingen

- Een antwoord formuleren op de onderzoeksvraag:
“Wat betekent onderwijs dat inzet op betekenisvol leren voor mij en hoe kan ik vanuit mijn visie mijn onderwijspraktijk vormgeven zodat betekenisvol leren bij de kinderen wordt nagestreefd?”
- **Persoonlijke gefundeerde onderwijsvisie**
  - Uit de presentatie blijkt dat de student kennis heeft van
    - de visie in het Vlaams onderwijsbeleid: het kennisrijk curriculum
    - de visie van zijn school en
    - verschillende alternatieve onderwijsvisies
    - De student vertrekt vanuit zijn persoonlijke onderwijsvisie en verantwoordt die eigen visie vanuit minstens 5 pijlers die hij verkend heeft bij het onderzoek naar de verschillende onderwijsvisies.
    - Uitgangspunten, pedagogische aanpak, didactische aanpak komen aan bod in de verantwoording.
    - De POP wordt na elke les aangevuld: hoe groeit mijn onderwijsvisie vanuit de nieuw gekregen inzichten?
- **Persoonlijke gefundeerde onderwijsvisie vertaald naar de concrete praktijk zowel op micro- als op mesoniveau**
  - De student vertaalt de onderwijsvisie naar good practices voor de eigen praktijk. Deze situeren zich zowel op micro- als op mesoniveau (minstens 1 actie op beide

niveaus). U vindt voorbeelden van mogelijke acties in een inspiratielijst op Toledo.

- De student verantwoordt de keuzes die hij maakt in de betekenisvolle activiteiten vanuit het onderzoek omtrent de verschillende onderwijsvisies en vanuit de eigen visie op betekenisvol leren.
- De student verwijst naar actuele bronnen.

→ Praktisch:

- De student presenteert zijn onderzoek, zijn visie en zijn eigen good practices op een mondeling examen tijdens januari. (Een presentatie van maximum 20 minuten).
- De student doet deze presentatie in een format naar keuze. (Meer uitleg op Toledo)
- De student gebruikt materiaal uit de praktijk om zijn good practices te illustreren.

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching
- De student is verplicht om minstens 1 coachingsessie te volgen waarop hij of zij de plannen voor de acties voor de praktijk aan de docent voorlegt.

De leermiddelen

- Leermiddelen via Toledo

Positief en verbindend Leefklimaat – 9 SP – sem 2

Naam docent: Nora Coulommier & Ruth Alberts -- nora.coulommier@odisee.be - ruth.alberts@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. De student toont aan over (ped)agogische expertise te beschikken

Welke inhouden komen in dit OPO aan bod?

- De sociaal-emotionele ontwikkeling van kind en groep
  - Gebruik makend van inzichten in Sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, Groepsdynamica, pestpreventie, -aanpak, werken aan leerondersteunende vaardigheden bij kinderen (materialen SEL, executieve functies)
- Positieve relatie
  - Warme houding, gesprekstechnieken, actief luisteren, conflicthantering, verbindend communiceren
- Klasmanagement/gedragsmanagement/ opvoedend handelen/doeltreffend klasbeheer
  - Positieve discipline/ leiderschap
  - Routines, regels, afspraken, structuur brengen via duidelijkheid en voorspelbaarheid
  - Visie op straffen en belonen (gedragstheorie versus ABC motivatie)
  - Herstelgericht werken

De evaluatie

→ Verwachtingen

- De student neemt deel aan een **schriftelijk evaluatiemoment** met cases waarbij hij inzichten kan toepassen. Dit moment wordt ingepland tijdens het laatste contactmoment
- De student voert **twee oefeningen** uit (uit de keuzelijst) afhankelijk van de doelgroep kleuter/lager. Deze oefeningen worden in een klas uitgevoerd (dit mag een eigen klas zijn, of een stageklas). Deze oefeningen worden opgeladen in Toledo ten laatste op het laatste lesmoment .

→ Praktisch:

- Je voert de twee opdrachten uit in je eigen klas of klas naar keuze (in je als zorgleerkracht aan het werk bent) en laadt deze ten laatste het laatste lesmoment op en breng een schriftelijke versie mee.
- Tijdens het laatste contactmoment zal het schriftelijk examen doorgaan.

De coaching bij dit OPO

- Vraaggestuurde coaching rond de opdracht

De leermiddelen

- Struyf, E., De Neve, D., Leroy, A., & Vets, S. (2025). Effectief klasmanagement en een veilig klasklimaat dat leren ondersteunt: Van grenzen stellen tot verbinden (inspiratiegids). Universiteit Antwerpen en KdG Hogeschool.
- Van Engelen, R. (2022), De Groepscode. Uitgeverij Pica
- Teksten op Toledo

Naam docent: Annelies Boone – annelies.boone@odisee.be

Welke leeruitkomsten worden in dit OPO bereikt?

1. Ik pas zelfstandig de schriftelijke en mondelinge communicatie aan de diversiteit van mijn doelpubliek (lerenden, ouders, partners...) aan.
2. Ik toon aan dat ik verbindend kan communiceren.
3. Ik werk samen met collega's en externe partners om het leerproces van de lerenden te optimaliseren.
4. Ik werk samen en ga in gesprek met het onderwijsteam om het pedagogisch project van de school samen te realiseren.
5. Ik hanteer het partnerschap met ouders als meerwaarde voor het leerproces van de lerende.

Welke inhoud komen in dit OPO aan bod?

- De taalcompetente leraar:
  - Taalcompetenties bij didactisch handelen
  - Taalcompetenties bij pedagogisch handelen
  - Taalcompetenties bij professioneel handelen(Mondelinge taalvaardigheid, schriftelijke taalvaardigheid, taalattitude + enkele criteriakaders)
- De principes van verbindende communicatie
- Werken in een team:
  - Veranderingsprocessen
  - Micropolitiek
  - Vergaderen
- Verkennen pedagogisch project:
  - Schoolbeleid (en de verschillende beleidsdomeinen)
  - Leerlijnen
  - Referentiekader voor onderwijskwaliteit (OK)

- Onderwijsinspectie
- Koppelen van de actualiteit aan de kaders van onderwijskwaliteit, onderwijsorganisatie en onderwijsbeleid
- Ouderbetrokkenheid:
  - Verschillende betrokkenheidsniveau's
  - Samenwerking met ouders

De evaluatie

→ Verwachtingen:

Je verzamelt in je POP bewijsmaterialen om aan te tonen dat je gewerkt hebt aan de 5 leeruitkomsten van dit OPO.

1. Ik pas zelfstandig de schriftelijke en mondelinge communicatie aan de diversiteit van mijn doelpubliek (lerenden, ouders, partners...) aan.
2. Ik toon aan dat ik verbindend kan communiceren.
3. Ik werk samen met collega's en externe partners om het leerproces van de lerenden te optimaliseren.
4. Ik werk samen en ga in gesprek met het onderwijsteam om het pedagogisch project van de school samen te realiseren.
5. Ik hanteer het partnerschap met ouders als meerwaarde voor het leerproces van de lerende.

→ Praktisch:

Je POP bevat in totaal **maximaal 11 bewijsmaterialen**:

- Voor **leeruitkomsten 1 en 4** liggen de bewijsmaterialen vast. Deze vaste opdrachten worden toegelicht via het document 'Overzicht Samenwerken en Communiceren 1' op Toledo en tijdens de eerste les.
- Voor **leeruitkomsten 2, 3 en 5** kies je zelf de bewijsmaterialen (minimaal 1 en maximaal 3 bewijsmaterialen per leeruitkomst).

Bewijsmateriaal interpreteren we ruim. Het kan gaan om foto's, reflecties, verslagen van acties, een nascholing die je gevolgd hebt, een boek dat je gelezen hebt... Belangrijk is dat je de keuze van je bewijsmaterialen kan verantwoorden. Met andere woorden:

waarom kies je voor dit bewijsmateriaal, wat wil je hiermee aantonen? Een **korte reflectie** kan dan ook niet ontbreken. In het geval van een nascholing/literatuur geef je aan wat je eruit meegenomen/geleerd hebt.

De coaching bij dit OPO

- Coaching bij de POP-opdrachten, vraaggestuurd vanuit de student

De leermiddelen

- Leermiddelen via Toledo

17 Bijlage 2: Scholengemeenschappen

SPECTRUM
SCHOLENGEMEENSCHAP

Annuntiaten
Scholen voor 't leven
Halle

18 Bijlage 3: Overzicht evaluaties

Semester 1	Semester 2	Jaarvak
Nederlands A → Mondeling examen tijdens examenperiode	Nederlands B → Mondeling examen tijdens examenperiode	
Nederlands C → Examen tijdens examenperiode	Wiskunde B → Schriftelijk examen tijdens de examenperiode → Basiskennistoets	
Wiskunde A → Schriftelijk examen tijdens de examenperiode	Wiskunde C → Schriftelijk examen tijdens de examenperiode	
Frans → Basiskennistoets → Mondeling examen tijdens de examenperiode → Didactische opdracht: te presenteren tijdens het examen	Godsdienst Invullen beginsituatie bij inschrijving! Permanente evaluatie: → 1 les voorbereiden, reflectie → Onmiddellijk te plannen na 1ste lesblok godsdienst → Reflectie en lessen opladen Eindopdracht	

	→ Analyse, lessenreeks met 4 lessen. Met mondelinge toelichting: moment wordt samen met de docent tijdens de laatste les bepaald	
WO B → Ontwerpen 2 lessen → 1 les geven → Lessen en reflectie opladen op eigen POP → Deadline opladen: eigen keuze (Ten laatste tijdens de examenperiode)	WO A → Ontwerpen 2 lessen → 1 les geven → Lessen en reflectie opladen op eigen POP → Deadline opladen: eigen keuze (Ten laatste tijdens de examenperiode)	
MUVO A → 2 lessen + beelden van de les + reflectie adhv kwaliteitscriteria → Opladen lessen, beeld, zelf-evaluatie op POP → Deadline: eigen keuze (Ten laatste tijdens de examenperiode)	MUVO B → Ontwerpen leerlijn → Indienen + presentatie → Presentatiemoment wordt samen met de studenten bepaald → Deadline: eerste helft juni, tegen het presentatiemoment	
Bewegingsopvoeding → Verschillende opdrachten, ook uit te	Persoonsgebonden ontwikkeling → 2 lessen + reflectie → Deadline: 5/6	

voeren tijdens de praktijk → Eindopdracht: presentatie tijdens de examenperiode		
Praktijk Jonge Kind → 2 weken praktijk (mag gespreid) → Beschrijven beginsituatie in stagemap → Lessen/ thema vanuit kindrijp kader in stagemap → Lessen aanvankelijk lezen/ schrijven/ rekenen in stagemap → Reflecties in stagemap Na stage: → Volgende 3 items opladen in POP → Themamap + A4 omtrent verantwoording keuzes → Compilatiefilmpje aanvankelijk lezen/ schrijven + A4 verantwoording	Praktijk Derde graad → praktijk bestaat uit 2 delen: 2,5 dagen +. 1 week (deel 1 en 2 hoeven niet onmiddellijk na elkaar worden gepland) → Beschrijven beginsituatie in stagemap → Lessen/ thema ontwerpen vanuit de principes van het tienerkader: voorbereidingen opladen op de POP → Voorbereiding presentatie opladen in POP (zie richtlijnen Toledo) → Deadline opladen: tegen presentatie examenperiode → Presentatie tijdens de examenperiode	

→ 1 gefilmde les aanvankelijk rekenen + lesfiche → Deadline opladen: eigen keuze (ten laatste dag 1 van de evaluatieperiode)		
	Praktijk Zorg pistes Piste 1: klasleerkracht, Piste 2 voor zorgleerkrachten. Beide evaluaties bestaan uit 4 opdrachten (Zie OPO-fiche) → Richtlijnen voor praktijk: 9 volle dagen of 18 halve dagen, hoeven niet allemaal na elkaar worden gepland. → Stagemap; vooraf voorbereiden, aanvullen tijdens de praktijk → Na de praktijk alles opladen op de POP → Feedbackverslagen en reflecties ook opladen op POP → Deadline: in onderling overleg met de studenten.	

Praktijk: Krachtig onderwijzen: 4 opdrachten: → Opdracht 1: verspreid over het semester → Opdracht 2: Deadline 31/12 → Opdracht 3: Deadline Optie 1: 31/12 - Optie 2: 15/1 → Opdracht 4: deadline 16/1	Praktijk: Krachtig onderwijzen: 4 opdrachten: → Opdracht 1: verspreid over het semester → Opdracht 2: Deadline 10/6 → Opdracht 3: Deadline Optie 1: 10/6- Optie 2: 5/6 → Opdracht 4: deadline 17/6	Persoonlijke en professionele ontwikkeling: → 5 taken verspreid → 2 reflectie-opdrachten: 1 per semester → Buiten examenperiode → Gespreide deadlines
Praktijk Diverssensitief lesgeven → een geïntegreerde lessenreeks of project → voor elk domein een lesfiche → één activiteit waarin diversiteit en/of sociale rechtvaardigheid bespreekbaar wordt gemaakt in de klas → een dagboek bijhouden → Analyse van het beleid van je school met betrekking tot diversiteit → Presentatie aan de hand van een poster,	Praktijk: Positief en verbindend leefklimaat → 2 weken praktijk (mag in klas naar keuze, evt gekoppeld aan ander Praktijk-OPO) → Organiseren 3 observatiemomenten → Opdracht met scan + 2 acties voorbereiden & uitvoeren → Opladen observatiedocumenten en opdracht op POP → Deadline: laatste lesweek (Verlaten kan in overleg met de docent).	

Powerpoint, Prezi, Canva → Deadline: eind semester		
Betekenisvol leren → Onderzoek in functie van vormgeven eigen visie op goed onderwijs → Ontwikkelen Good practices vanuit eigen visie → Deadline: examenperiode (presentatie tijdens examenperiode)	Positief en verbindend leefklimaat → Schriftelijk examen tijdens de laatste les → 2 opdrachten, op te laden tegen de laatste les	Samenwerken en communiceren → Verspreide opdrachten (Max 11 bewijsstukken) → Opladen in POP → Deadline: verspreid doorheen het jaar
EXAMENS IN EXAMENPERIODE: • Nederlands A & C op dezelfde dag • Wiskunde A • Bewegingsopvoeding • Frans • Betekenisvol leren	EXAMENS IN EXAMENPERIODE • Nederlands B • Wiskunde B & C op dezelfde dag • Praktijk 3de graad	

LEIDRAAD INTAKEGESPREK DUAAL LEREN

HET IS VAN BELANG DAT JIJ ALS STUDENT VOLDOENDE INFORMATIE KRIJGT VOOR DE START VAN DE OPLEIDING, DIT IN FUNCTIE VAN EEN VLOT VERLOOP VAN DE OPLEIDING EN EEN VLOTTE START OP DE WERKPLEK. OM TE KUNNEN STARTEN AAN JE OPLEIDING 'DUAAL LEREN' IS DAAROM EEN INTAKEGESPREK VEREIST.

VAN BIJ DE START IS NAMELIJK EEN STERKE AFSTEMMING NODIG TUSSEN DE STUDENT, DE AANVANGSBEGELEIDING OP DE WERKPLEK EN DE BEGELEIDING IN DE OPLEIDING, IN FUNCTIE VAN PROFESSIONELE GROEI.

NAAM:	
Datum:	
School/ functie	
volume opdracht:	
Contactgegevens:	

Vooraf:

- officieel ingeschreven voor deze opleiding
- werkzaam in een basisschool of zal starten
- (aanvangs)begeleider van het werkveld neemt deel aan dit gesprek

DOEL VAN DIT GESPREK:

Kennismaken

- woonplaats? opleidingsachtergrond? werksituatie?

Bepalen van je traject/studieprogramma

- leeruitkomsten, vakinhouden en evaluatievormen

Verwachtingen

- t.a.v. jezelf als student, de hogeschool, het werkveld

Noden - uitdagingen - hulpmiddelen

PROFIEL

ervaringen

•

expertise

•

talenten

•

netwerk

•

ORIËNTATIE

BEPALEN VAN STUDIEPROGRAMMA

In functie van:

- work-life-balance, eigen noden, ...
- eerder verworven competenties
- rol/taken in het werkveld (praktijk)

GOUDEN DRIEHOEK (BEGELEIDING)

- Aanvangsbegeleider (begeleidende rol) en directie (evaluerende rol) op de werkplek
- Coach (begeleidende en evaluerende rol) op de hogeschool en op de werkplek

TEGEMOETKOMINGEN

lerarenbonus (Vlaanderen en Brussel) en terugbetaling studiegeld (Brussel) voor zij-instromers? Ook bonus voor kinderbegeleiders (kleuteronderwijs)?

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijspersoneel/van-basis-tot-volwassenenonderwijs/info-voor-starters/de-lerarenbonus>

WEGWIJS DRAAIBOEK

Studieprogramma: concreet

Planning en organisatie

Leer-en hulpmiddelen

BEGINSITUATIE STUDENT DUAAL LEREN VOOR HET VAK GODSDIENST (voor wie al godsdienst geeft)

NAAM STUDENT:

NAAM VAN DE SCHOOL:

KLAS:

BEGINSITUATIE:

- **ERVARINGSNIVEAU**

- **ONDERWIJSNIVEAU**

Hieronder verkennen we jouw persoonlijke praktijkervaringen met het vak godsdienst. Geef hierbij ook telkens aan waarbij je jezelf al dan niet comfortabel voelt.

VERKENNEN VAN WAT REEDS IN PRAKTIJK GEBRACHT WORDT:

- Welke godsdienstige rituelen gebruik je?

- Maak je gebruik van een godsdiensthoek? Zo ja, hoe, waar en wanneer zet je die in?

- Met welke Bijbelverhalen en andere verhalen werd er al gewerkt/ben je vertrouwd?

- Welke werkvormen werden al ingezet (en gebruik je graag of juist niet en waarom)?

- Werk je al of zijn er plannen om met het nieuwe leerplan godsdienst te werken (lancering 20.05.25)?

WAAR LOOP JE TEGENAAN (wat voelt voor jezelf niet/minder comfortabel aan):

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

WELKE SPECIFIEKE NODEN ZIJN ER?

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

BIJLAGE 2

21 Bijlage 6: Invulformulier 2 Beginsituatie Godsdienst

BEGINSITUATIE STUDENT DUAAL LEREN VOOR HET VAK GODSDIENST (voor wie nog geen godsdienst geeft)

VRAAG EEN COLLEGA OM EEN LES GODSDIENST TE OBSERVEREN.

Belangrijk om aan te geven dat het NIET zal gaan om het beoordelen van deze les!!!

NAAM STUDENT:

NAAM VAN DE SCHOOL:

GEOBSERVEERDE KLAS:

ONDERWERP:

DOEL VAN DE LES:

BEGINSITUATIE:

- **ERVARINGSNIVEAU**

- **ONDERWIJSNIVEAU**

VERKENNEN VAN EEN LES GODSDIENST IN DE PRAKTIJK:

- Bij gebruik van een godsdiensthoek? Wat maakt deze hoek tot een godsdiensthoek?

- Hoe wordt de les gestart/ wordt er sfeer gecreëerd? Worden er rituelen ingezet? Zo ja, welke?

- Wordt in deze les met een Bijbel- of ander verhaal gewerkt? Benoem en noteer welk verhaal.

- Hoe wordt het onderwerp ingeleid?

- Hoe en op welke wijze wordt het leven van kinderen bij de les betrokken?

- Welke werkvormen worden ingezet? Benoem ze. Wat wordt er doorheen deze werkvorm volgens jou op levensbeschouwelijk/godsdienstig vlak geleerd?

WAAR LOOP JE TEGENAAN (wat voelt voor jezelf niet/minder comfortabel aan):

- ---
- ---
- ---
- ---

WELKE SPECIFIEKE NODEN DENK JE ZELF TE HEBBEN NA DEZE OBSERVATIE?

- ---
- ---
- ---
- ---
- ---

